

Inventaris

**De Voorzitter van de Veiligheidsregio Haaglanden / Actiegroep Code Rood,
mevrouw 10.2.E en mevrouw 10.2.E**

Zaaknummers: SGR 21 / 2503 BESLU en SGR 21 / 2505 BESLU

- 1 Kennisgeving demonstratie van Actiegroep Code Rood aan gemeente Den Haag van 4 mei 2020;
- 2 Noodverordening van de plaatsvervangend voorzitter van de Veiligheidsregio Haaglanden van 11 mei 2020;
- 3 Besluit van de burgemeester van de gemeente Den Haag aan Actiegroep Code Rood en mevrouw 10.2.E van 12 mei 2020;
- 4 Bezwaarschrift van mevrouw 10.2.E van 14 mei 2020;
- 5 Aanvullend bezwaarschrift van mevrouw 10.2.E en Actiegroep Code Rood van 14 mei 2020;
- 6 Verzoek om een voorlopige voorziening van mevrouw 10.2.E en Actiegroep Code Rood van 14 mei 2020;
- 7 Bekrachtiging van het besluit van 12 mei 2020 door de Voorzitter van de Veiligheidsregio Haaglanden van 14 mei 2020;
- 8 E-mail van de GGD GHOR van de Veiligheidsregio Haaglanden van 14 mei 2020;
- 9 Brief van de Politie eenheid Den Haag van 15 mei 2020;
- 10 Verweerschrift van de Voorzitter van de Veiligheidsregio Haaglanden van 15 mei 2020;
- 11 Uitspraak van de voorzieningenrechter in de rechtbank Den Haag van 18 mei 2020;
- 12 Pleitnotities van mevrouw 10.2.E en Actiegroep Code Rood van 2 februari 2021;
- 13 Beslissing op bezwaar van de Voorzitter van de Veiligheidsregio Haaglanden aan Actiegroep Code Rood en mevrouw 10.2.E van 16 februari 2021;
- 14 Beslissing op ingebrekestelling van de Veiligheidsregio Haaglanden aan Actiegroep Code Rood en mevrouw 10.2.E van 17 februari 2021;
- 15 Beslissing op bezwaar en beslissing over de ingebrekestelling van de Voorzitter van de Veiligheidsregio Haaglanden aan mevrouw 10.2.E van 17 februari 2021.

behandeld door	10.2.E
correspondentie	Postbus 11756, 2502 AT Den Haag
telefoon	10.2.E
fax	10.2.E
e-mail	10.2.E @pelsrijcken.nl
zaaknr	11016093

Bijlage 1

Den Haag

Demonstratie melden

Geachte heer/mevrouw,

Hieronder ziet u de samenvatting van het door u ingevulde formulier.
Uw kenmerk is 200504-1243-5949.

Algemene gegevens

Naam	Code Rood
Adres	10.2.E 10.2.E 10.2.E Utrecht
Telefoon	10.2.E
E-mailadres	10.2.E @gmail.com

Gegevens demonstratie

Doel	Aandacht vragen voor de noodzaak om Shell verantwoordelijk te houden voor klimaatverandering en mensenrechtenschendingen; aandeelhouders verdienen geld ten koste van mens en planeet
Begindatum	19-5-2020
Aanvangstijd	09:00
Einddatum	19-5-2020
Eindtijd	13:00
Aantal te verwachten deelnemers	100
Welke hulpmiddelen worden gebruikt	Spandoeken, versterkt geluid voor muziek en sprekers, beeldscherm voor video materiaal
Wat is de gewenste locatie of route	Bij de hoofdingang van Shell HQ. Carel van Bylandtlaan 16, 2596 HR, Den Haag
Wat is de verzamelplaats	De verzamelplaats is de locatie van de demo (Carel van Bylandtlaan 16). We zullen geen route afleggen
Welke vervoermiddelen worden gebruikt	nvt
Wordt er een petitie aangeboden	Nee
Welke maatregelen neemt de organisatie voor	We zullen een ordedienst aanstellen, die

een ordelijk verloop

zorgdraagt voor een ordelijk verloop en ook toezicht houdt op de 1,5 meter afstand. Vooraf informeren we de deelnemers aan de demo duidelijk dat we deze maatregel in acht nemen. Daarnaast zorgen we ervoor dat er de mogelijkheid is om handen te wassen en is er iemand verantwoordelijk voor het schoonmaken van materialen die worden aangeraakt (bv microfoon).

Heeft u nog opmerkingen of aanvullende informatie

Omdat de horeca is gesloten zouden we graag voor de periode van demonstratie een Dixie laten plaatsen.

Uw gegevens

Naam

10.2.E

Adres

10.2.E

10.2.E

10.2.E Utrecht

E-mailadres

10.2.E

@gmail.com

Telefoonnummer

10.2.E

Bijlage 2

Noodverordening van de plaatsvervangend voorzitter van de veiligheidsregio Haaglanden houdende voorschriften ter voorkoming van verdere verspreiding van het coronavirus/COVID-19 (Noodverordening COVID-19 veiligheidsregio Haaglanden 11 mei 2020)

De plaatsvervangend voorzitter van de veiligheidsregio Haaglanden, gelet op artikel 176 van de Gemeentewet en artikel 39 van de Wet veiligheidsregio's, gelet op de aanwijzingen van de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, mede namens de minister van Justitie en Veiligheid, van 24 april 2020, nr. 1679465-204590-PG en 8 mei 2020, nr. 168601-204996-PG;

besluit de volgende regeling vast te stellen:

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

Artikel 1.1. Werkingssfeer

Deze verordening is van toepassing op het grondgebied van de gemeenten die behoren tot de veiligheidsregio Haaglanden, te weten Delft, Den Haag, Leidschendam-Voorburg, Midden-Delfland, Pijnacker-Nootdorp, Rijswijk, Wassenaar, Westland, Zoetermeer.

Artikel 1.2. Begrippen

In deze verordening en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

- *contactberoepen*: beroepen waarbij het niet mogelijk is ten minste 1,5 meter afstand te houden tot de klant of patiënt;
- *cruciale beroepen*: cruciale beroepen als bedoeld op <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/coronavirus-covid-19/veelgestelde-vragen-over-coronavirus-en-kinderopvang/cruciale-beroepen>;
- *eet- en drinkgelegenheden*: inrichtingen waar ter plaatse eten of drinken wordt verkocht en genuttigd, met uitzondering van inrichtingen in bedrijven, instellingen en andere organisaties die niet voor het publiek toegankelijk zijn (bedrijfskantines en bedrijfscatering) en inrichtingen in hotels ten behoeve van de hotelgasten;
- *evenement*: elke voor publiek toegankelijke verrichting van vermaak, met uitzondering van markten als bedoeld in artikel 160, eerste lid, onderdeel g, van de Gemeentewet en betogingen, samenkomsten en vergaderingen als bedoeld in de Wet openbare manifestaties; onder evenementen vallen mede, maar niet uitsluitend, herdenkingsplechtigheden, braderieën, optochten niet zijnde manifestaties in de zin van de Wet openbare manifestaties, feesten, festivals, popconcerten en overige muziekvoorstellingen, betaald voetbalwedstrijden (met of zonder publiek), straatfeesten, barbecues en vechtsportwedstrijden;
- *gastouder*: gastouder als bedoeld in de Wet kinderopvang;
- *gezamenlijke huishouding*: de niet van tafel en bed gescheiden echtgenoot, geregistreerde partner of andere levensgezel en ouders, grootouders en kinderen, voor zover zij volgens de basisregistratie personen op hetzelfde adres woonachtig zijn;
- *kinderopvang*: kinderopvang als bedoeld in de Wet kinderopvang;
- *onderwijsinstelling*: school, instelling of exameninstelling in de zin van een onderwijswet als bedoeld in artikel 1, onderdeel d, onder 1, van de Wet op het onderwijstoezicht, daaronder begrepen een niet bekostigde instelling;

- *publieke ruimte*: openbare ruimte en voor het publiek openstaande gebouwen en daarbij behorende erven, alsmede zich daar bevindende vaartuigen en voertuigen, met uitzondering van de zich daarin bevindende woongedeelten;
- *sauna's*: sauna's en andere vormen van wellness zoals Turkse stoombaden, hamams, beauty farms, thermale baden, badhuizen en spa's;
- *seksinrichtingen*: inrichtingen waar bedrijfsmatig gelegenheid wordt gegeven tot het verrichten van seksuele handelingen met of voor een derde tegen betaling of bedrijfsmatig vertoningen van erotisch-pornografische aard worden aangeboden;
- *sekswerker*: persoon die zich beschikbaar stelt tot het verrichten van seksuele handelingen met een ander tegen betaling;
- *sport- en fitnessgelegenheden*: sportaccommodaties en sportinrichtingen, waaronder zwembaden, sporthallen en sportvelden;
- *vitale processen*: vitale processen als bedoeld op <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/coronavirus-covid-19/veelgestelde-vragen-over-coronavirus-en-kinderopvang/cruciale-beroepen>;
- *plaatsvervangend voorzitter*: plaatsvervangend voorzitter van de veiligheidsregio Haaglanden.

Hoofdstuk 2. Maatregelen

Artikel 2.1. Verboden samenkomsten

1. Het is verboden om samenkomsten te laten plaatsvinden, te (laten) organiseren of te laten ontstaan, dan wel aan dergelijke samenkomsten deel te nemen.
2. Dit verbod is niet van toepassing op de volgende samenkomsten, mits de aanwezigen te allen tijde ten minste 1,5 meter afstand houden tot de dichtstbijzijnde persoon:
 - a. wettelijk verplichte samenkomsten, zoals vergaderingen van gemeenteraden, mits daarbij niet meer dan honderd personen aanwezig zijn, alsook vergaderingen van de Staten-Generaal;
 - b. samenkomsten die noodzakelijk zijn voor de continuering van de dagelijkse werkzaamheden van instellingen, bedrijven en andere organisaties, mits daarbij niet meer dan honderd personen aanwezig zijn en maatregelen zijn getroffen om 1,5 meter afstand tussen de aanwezigen te garanderen;
 - c. uitvaarten en huwelijksvoltrekkingen, mits daarbij niet meer dan dertig personen aanwezig zijn;
 - d. samenkomsten waarbij het recht zijn godsdienst of levensovertuiging vrij te belijden als bedoeld in artikel 6 van de Grondwet wordt uitgeoefend, mits daarbij niet meer dan dertig personen aanwezig zijn;
 - e. samenkomsten ten behoeve van activiteiten als bedoeld in artikel 2.7, tweede lid, en artikel 2.8, tweede lid;
 - f. door sportverenigingen of professionals georganiseerd en begeleid buiten sporten en bewegen van personen tot en met 18 jaar;
 - g. buiten sporten en bewegen van personen van 19 jaar en ouder;
 - h. bezoek aan winkels en bibliotheken, mits maatregelen zijn getroffen om 1,5 meter afstand tussen de aanwezigen te garanderen;
 - i. bezoek aan dierenparken, natuurparken en pretparken, mits naar het oordeel van de plaatsvervangend voorzitter uit een door de beheerder overgelegd plan blijkt dat maatregelen zijn getroffen om 1,5 meter afstand tussen de aanwezigen te garanderen en de belasting van het mobiliteitssysteem en in het bijzonder het openbaar vervoer acceptabel blijft;

- j. door scouting-, cultuur-, kunst-, en andere jeugdverenigingen of professionals georganiseerde en begeleide buitenactiviteiten voor personen tot en met 18 jaar.
- 3. Het is tot 1 september 2020 verboden om evenementen te laten plaatsvinden of ontstaan, dan wel aan evenementen deel te nemen.

Artikel 2.2. Verbod niet in acht nemen veilige afstand

- 1. Het is verboden zich in de publieke ruimte in een groep van drie of meer personen op te houden zonder tot de dichtstbijzijnde persoon in die groep en andere personen een afstand te houden van ten minste 1,5 meter.
- 2. Dit verbod is niet van toepassing op:
 - a. personen die een gezamenlijke huishouding vormen;
 - b. kinderen tot en met 12 jaar die:
 - i. samen spelen onder toezicht van een of meer ouders of voogden die daarbij onderling een afstand van 1,5 meter in acht nemen;
 - ii. georganiseerd buiten sporten of bewegen als bedoeld in artikel 2.1, tweede lid, onderdeel f;
 - iii. georganiseerde activiteiten bijwonen als bedoeld in artikel 2.1, tweede lid, onderdeel j.

Artikel 2.3. Verboden openstelling inrichtingen

- 1. Het is verboden om een van de volgende inrichtingen voor publiek geopend te houden:
 - a. eet- en drinkgelegenheden;
 - b. sport- en fitnessgelegenheden;
 - c. sauna's;
 - d. seksinrichtingen;
 - e. coffeeshops;
 - f. inrichtingen waar speelautomaten als bedoeld in de Wet op de kansspelen kunnen worden gespeeld.
- 2. De verboden, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a en e, zijn niet van toepassing indien uitsluitend sprake is van verkoop, aflevering of verstrekking van eten, drinken, softdrugs of producten voor gebruik anders dan ter plaatse, mits de exploitant maatregelen heeft getroffen om 1,5 meter afstand tussen de aanwezigen te garanderen en de duur van hun verblijf in de inrichting zoveel mogelijk wordt beperkt.
- 3. Het verbod, bedoeld in het eerste lid, onderdeel b, is niet van toepassing op:
 - a. inrichtingen waar buiten sporten of bewegen als bedoeld in artikel 2.1, tweede lid, onderdeel f en g, mogelijk wordt gemaakt, mits de beheerder maatregelen heeft getroffen om 1,5 meter afstand tussen de aanwezigen te garanderen;
 - b. instellingen voor topsport, mits de beheerder maatregelen heeft getroffen om 1,5 meter afstand tussen de aanwezigen te garanderen;
 - c. zwemgelegenheden voor sport en bewegen in water, mits de beheerder maatregelen heeft getroffen om 1,5 meter afstand tussen de aanwezigen te garanderen en de gemeenschappelijke was- douchevoorzieningen gesloten houdt.

Artikel 2.4. Uitoefening contactberoepen

- 1. Beoefenaren van contactberoepen of de beheerders van inrichtingen waar contactberoepen worden uitgeoefend dienen maatregelen te treffen om 1,5 meter afstand te garanderen tussen klanten of bezoekers onderling.
- 2. Het is sekswerkers verboden om hun beroep uit te oefenen.

Artikel 2.5. Verboden gebieden en locaties

1. Het is verboden zich te bevinden in door de plaatsvervangend voorzitter aangewezen gebieden en locaties. De plaatsvervangend voorzitter kan het verbod beperken tot bepaalde tijdvakken.
2. Dit verbod is niet van toepassing op:
 - a. bewoners van woningen die zijn gelegen in het gebied of de locatie;
 - b. personen die in het gebied of de locatie noodzakelijke werkzaamheden verrichten.

Artikel 2.5a. Sanitaire voorzieningen

Het is verboden sanitaire voorzieningen in de vorm van gemeenschappelijke toilet-, was- en douchevoorzieningen bij recreatieparken, vakantieparken, kampeerterreinen, kleinschalige kampeerveldjes, parken, natuurgebieden, jachthavens en stranden geopend te houden.

Artikel 2.6. Beëindiging voorziening openbaar vervoer

De plaatsvervangend voorzitter kan in overleg met de vervoerder voorzieningen voor openbaar vervoer beëindigen of beperken, indien:

- a. deze voorzieningen niet of niet in voldoende mate voldoen aan de eis van verwezenlijking van de beperkende maatregelen met betrekking tot het houden van 1,5 meter afstand tussen alle in de voorziening aanwezige personen; en
- b. de beëindiging van deze voorziening het transport van personen die werkzaam zijn in vitale processen of transport dat anderszins noodzakelijk is voor de mobiliteit van Nederland niet onnodig belemmert.

Artikel 2.7. Verboden openstelling onderwijsinstellingen

1. Het is verboden om onderwijsactiviteiten te verrichten in onderwijsinstellingen.
2. Dit verbod is niet van toepassing op:
 - a. scholen voor speciaal onderwijs, voor speciaal basisonderwijs, locaties voor basisonderwijs verbonden aan asielzoekerscentra en locaties voor basisonderwijs uitsluitend voor nieuwkomers;
 - b. scholen voor basisonderwijs waarbij leerlingen voor ten minste de helft van de reguliere onderwijstijd naar school kunnen gaan;
 - c. de organisatie van onderwijs op afstand, waarbij studenten en leerlingen via een (digitaal) medium onderwijs krijgen in de thuissituatie;
 - d. de opvang van kinderen van ouders die werken in cruciale beroepen of voor vitale processen;
 - e. de organisatie van toetsing en examens mits zorgvuldige maatregelen zijn getroffen om het risico van besmetting te beperken;
 - f. kleinschalig georganiseerde opvang of begeleiding van leerlingen voor wie vanwege bijzondere problematiek of moeilijke thuissituatie maatwerk nodig is; en
 - g. scholen bij een open of gesloten residentiële instelling.
3. Onderwijsinstellingen werken mee aan openstelling ten behoeve van opvang of begeleiding als bedoeld in het tweede lid, onderdelen d en f.

Artikel 2.8. Verboden openstelling kinderopvang

1. Het is verboden om opvang te bieden in verblijven voor kinderopvang of als gastouder.
2. Dit verbod is niet van toepassing op:
 - a. de opvang van kinderen van ouders die werken in cruciale beroepen of voor vitale processen;
 - b. de opvang van kinderen van 0 tot 4 jaar voor wie vanwege bijzondere problematiek of moeilijke thuissituatie maatwerk nodig is;

- c. de opvang van kinderen van 0 tot 4 jaar in verblijven voor kinderopvang en voor opvang van kinderen van 0 tot 12 jaar bij een gastouder;
 - d. de opvang van kinderen van 4 tot en met 12 jaar in verblijven voor kinderopvang, die op dezelfde dag ook naar school mogen volgens artikel 2.7, tweede lid, onder a of b.
3. Organisaties voor kinderopvang werken mee aan openstelling ten behoeve van opvang als bedoeld in het tweede lid. Medewerking hoeft niet te worden verleend als de beroepskracht-kindratio in de zin van de Wet kinderopvang wordt overschreden, doordat opvang geboden moet worden aan kinderen waarvoor de kinderopvang geen gecontracteerde opvang behoeft te leveren

Artikel 2.9. Verboden toegang verpleeghuizen en woonvormen ouderenzorg

Het is verboden om zonder toestemming van de beheerder aanwezig te zijn in:

- a. een instelling die zorg als bedoeld in artikel 3.1.1, eerste lid, onderdeel a, van de Wet langdurige zorg verleent aan personen die daarop recht hebben vanwege een somatische of psychogeriatrische aandoening of beperking;
- b. een woonsituatie waarin minimaal drie bewoners verblijven vanwege een somatische of psychogeriatrische aandoening of beperking en zorg ontvangen als bedoeld in artikel 3.1.1 van de Wet langdurige zorg.

Hoofdstuk 3. Uitzonderingen

Artikel 3.1. Uitzonderingen

- 1. De verboden in deze verordening zijn niet van toepassing op:
 - a. de betrokken hulpdiensten en toezichthouders;
 - b. activiteiten die noodzakelijk zijn voor de voortgang van vitale processen;
 - c. door de plaatsvervangend voorzitter te bepalen (categorieën van) gevallen.
- 2. De plaatsvervangend voorzitter kan voorschriften en beperkingen verbinden aan een vrijstelling of ontheffing op basis van het eerste lid, onderdeel c. Het is verboden om in strijd met dergelijke voorschriften en beperkingen te handelen.

Hoofdstuk 4. Toezicht en handhaving

Artikel 4.1. Opvolgen aanwijzingen

Alle aanwijzingen en bevelen ter uitvoering van deze verordening gegeven door daartoe bevoegde functionarissen dienen stipt en onmiddellijk nagekomen te worden.

Artikel 4.2. Toezicht

Met het toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens deze verordening zijn belast:

- a. ambtenaren van politie als bedoeld in artikel 141, onderdeel b, van het Wetboek van Strafvordering;
- b. door de plaatsvervangend voorzitter aangewezen buitengewoon opsporingsambtenaren als bedoeld in artikel 142, eerste lid, van het Wetboek van Strafvordering;
- c. door de plaatsvervangend voorzitter aangewezen toezichthouders;
- d. militairen van de Koninklijke marechaussee als bedoeld in artikel 141, onderdeel c, van het Wetboek van Strafvordering.

Hoofdstuk 5. Slotbepalingen

Artikel 5.1. Bekendmaking en inwerkingtreding

Deze verordening wordt bekendgemaakt op de website van de veiligheidsregio Haaglanden (www.vrh.nl) en treedt met ingang 11 mei 2020 in werking.

Artikel 5.2. Intrekking vorige noodverordening

De Noodverordening COVID-19 veiligheidsregio Haaglanden van 29 april 2020 wordt ingetrokken.

Artikel 5.3. Overgangsrecht

Besluiten op basis van de Noodverordening COVID-19 veiligheidsregio Haaglanden van 29 april 2020 worden geacht te berusten op deze noodverordening.

Artikel 5.6. Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als: Noodverordening COVID-19 veiligheidsregio Haaglanden van 11 mei 2020.

Vastgesteld op 9 mei 2020 te Den Haag om 11:48 uur

10.2.E

De plaatsvervangend voorzitter van de veiligheidsregio Haaglanden

10.2.E

J.W. Remkes

Toelichting

Algemeen

In Nederland, maar ook wereldwijd, is er een uitbraak van het coronavirus (COVID-19), behorende tot groep A van de infectieziektes. Ter bescherming van de veiligheid en de gezondheid worden maatregelen genomen om verdere verspreiding van het virus tegen te gaan.

Aangezien de uitbraak van COVID-19 een crisis van meer dan plaatselijke betekenis betreft, zijn in verband met deze crisis ten behoeve van de crisisbeheersing ingevolge artikel 39 van de Wet veiligheidsregio's alle in dat artikel genoemde bevoegdheden van de tot de regio behorende burgemeesters overgegaan naar de plaatsvervangend voorzitter van de veiligheidsregio. Daartoe behoort ook de bevoegdheid om in geval van oproerige beweging, van andere ernstige wanordelijkheden of van rampen, dan wel van ernstige vrees voor het ontstaan daarvan, algemeen verbindende voorschriften te geven die ter handhaving van de openbare orde of ter beperking van gevaar nodig zijn (artikel 176, eerste lid, van de Gemeentewet).

In deze noodverordening worden de opdrachten van de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS), mede namens de minister van Justitie en Veiligheid (JenV), in de aanwijzing van 24 april 2020, nr. 1679465-204590-PG, waar nodig uitgewerkt in algemeen verbindende voorschriften. Deze opdrachten zijn gebaseerd op artikel 7 van de Wet publieke gezondheid.

Het verbod op evenementen zoals opgenomen in artikel 2.1, derde lid, geldt tot 1 september 2020.

Handelen in strijd met de voorschriften uit deze verordening is strafbaar gesteld in artikel 443 van het Wetboek van Strafrecht. Dit wordt bestraft met hechtenis van ten hoogste drie maanden of een geldboete van de tweede categorie. Ook kan de plaatsvervangend voorzitter van de veiligheidsregio een last onder bestuursdwang of dwangsom opleggen.¹

Deze verordening staat er niet aan in de weg dat de plaatsvervangend voorzitter van de veiligheidsregio gebruikmaakt van andere bevoegdheden om de verspreiding van COVID-19 te voorkomen, zoals de bevoegdheid tot het geven van voorschriften van technisch-hygiënische aard in artikel 47 van de Wet publieke gezondheid, bevoegdheden in de Wet openbare manifestaties en de bevoegdheid tot het geven van bevelen ter beperking van gevaar in artikel 175, eerste lid, van de Gemeentewet (in combinatie met artikel 39 van de Wet veiligheidsregio's).

Artikelsgewijs

Artikel 1.2. Begrippen

Het begrip 'publieke ruimte' is opgenomen om te verduidelijken dat daaronder zowel de openbare ruimte als de voor het publiek openstaande gebouwen, locaties en daarbij behorende erven vallen, al dan niet met enige beperking. Het gaat bijvoorbeeld om de openbare weg, parken, parkeerterreinen en plantsoenen, het publieke gedeelte van het gemeentehuis en voor het publiek toegankelijke winkels en andere gebouwen. Ook vaartuigen en voertuigen in openbare ruimte en voor het publiek openstaande ruimte worden tot de publieke ruimte gerekend, met uitzondering van de zich daarin bevindende woongedeelten.

¹ Zie artikel 34 van de Tijdelijke wet COVID-19 Justitie en Veiligheid.

Zie verder de toelichting op de artikelen waarin de begrippen gebruikt worden.

Artikel 2.1. Verboden samenkomsten

Dit artikel bevat een verbod op evenementen tot 1 september 2020 (derde lid) en een verbod op overige samenkomsten (eerste en tweede lid).

Ook samenkomsten buiten de publieke ruimte vallen onder het eerste lid. Zo kan worden opgetreden tegen bijvoorbeeld 'coronafeestjes' in studentenhuizen, garages, loodsen en dergelijke.

Uitzonderingen

Het tweede lid bevat een aantal uitzonderingen op het verbod op andere samenkomsten dan evenementen, mits daarbij de afstand van 1,5 meter in acht wordt genomen. Onderdeel a ziet op wettelijk verplichte samenkomsten, zoals vergaderingen van gemeenteraden en andere vertegenwoordigende organen, mits daarbij niet meer dan honderd personen aanwezig zijn. Aan vergaderingen van de Staten-Generaal is geen maximaal aantal personen verbonden. Het gaat in deze uitzondering alleen om de *wettelijk verplichte* vergaderingen. Sinds 9 april 2020 geldt de Tijdelijke wet digitale beraadslaging en besluitvorming provincies, gemeenten, waterschappen en openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba, op grond waarvan wettelijk verplichte vergaderingen van decentrale vertegenwoordigende lichamen ook in een digitale omgeving kunnen plaatsvinden.

De uitzondering voor 'samenkomsten die noodzakelijk zijn voor de continuering van de dagelijkse werkzaamheden van instellingen, bedrijven en andere organisaties, mits daarbij niet meer dan honderd personen aanwezig zijn en maatregelen zijn getroffen om 1,5 meter afstand tussen de aanwezigen te garanderen' (onderdeel b) moet terughoudend geïnterpreteerd worden. Te denken valt aan de organisatie van staatsexamens. Activiteiten die ook georganiseerd kunnen worden zonder een fysieke samenkomst of activiteiten die enkel gericht zijn op vermaak, voldoen niet aan de eis van noodzakelijkheid en vallen derhalve niet onder deze uitzondering.

Onderdeel c bevat een uitzondering voor uitvaarten (begravenissen en crematieplechtigheden) en huwelijksvoltrekkingen, mits daarbij niet meer dan dertig personen aanwezig zijn. De uitzondering voor uitvaarten ziet niet op asverstrooiing. Een fundamenteel verschil is dat een uitvaartplechtigheid krachtens de Wet op de lijkbezorging in beginsel uiterlijk op de zesde werkdag na overlijden moet plaatsvinden. De asverstrooiing kan ook op een later moment plaatsvinden.

Onderdeel d bevat een uitzondering voor samenkomsten van religieuze of levensbeschouwelijke aard. Deze bepaling doet niet af aan de dringende oproep van het kabinet om erediensten (waaronder de reguliere kerkdienst en het vrijdagmiddaggebed) tot een minimum te beperken en waar mogelijk digitaal uit te zenden zodat mensen op afstand de dienst kunnen volgen.

Onderdeel e drukt uit dat de in artikel 2.7, tweede lid, en artikel 2.8, tweede lid, toegestane activiteiten gerelateerd aan onderwijs en kinderopvang niet onder de verboden samenkomsten vallen.

Georganiseerd buiten sporten en bewegen tot en met 18 jaar

Artikel 2.1, tweede lid, onderdeel f, bevat een uitzondering voor georganiseerd buiten sporten en bewegen door kinderen en jongeren, zoals aangekondigd op 21 april 2020. Het artikel maakt

duidelijk dat daarmee wordt bedoeld op door sportverenigingen of professionals georganiseerd en begeleid buiten sporten en bewegen van personen tot en met 18 jaar. Daarbij geldt voor kinderen tot en met 12 jaar niet de afstandseis van 1,5 meter (zie artikel 2.2, tweede lid, onder b). Voor jongeren van 13 tot en met 18 jaar geldt deze eis wel. Dit betekent dat sporten zoals voetbal, hockey, (kick)boksen en basketbal, waarbij contact en nabijheid veelal onvermijdelijk is, voor jongeren van 13 tot en met 18 jaar niet mogelijk zijn zonder aanpassingen in de trainingsvorm. Voor die sporten zullen dan ook alleen aangepaste trainingen kunnen plaatsvinden. Daarnaast valt te denken aan atletiek, boogschieten en tennis. Het sporten en bewegen hoeft niet in teamverband plaats te vinden. Wedstrijden in competitieverband en oefenwedstrijden met andere sportclubs zijn niet toegestaan. Interne oefenwedstrijden in clubverband voor kinderen tot en met 12 jaar zijn wel toegestaan. Verder volgt uit de omschrijving dat toeschouwers anders dan eventuele begeleiders niet zijn toegestaan. Aangezien de uitzondering enkel betrekking heeft op het georganiseerd buiten sporten en bewegen, is douchen op de sportclub of in het clubhuis na afloop van het sporten of bewegen evenmin toegestaan.

De gemeenten voeren hier de regie over en maken met sportverenigingen en andere betrokkenen afspraken over de organisatie en begeleiding van verschillende vormen van buiten sporten en bewegen, uiteraard in overleg met de plaatsvervangend voorzitter. Bij georganiseerd sporten en bewegen gaat het om professionals (zoals sportleraren, buurtcoaches en cultuurcoaches) die zorgdragen voor de organisatie en de begeleiding bij het sporten en bewegen. Voor sporten en bewegen in de openbare ruimte (zoals in parken of op pleinen); niet zijnde sportterreinen en sportvelden, kunnen beperkingen gelden in de gemeenten. Zie ook de toelichting op artikel 2.3, derde lid.

Buiten sporten en bewegen vanaf 19 jaar

Onderdeel g maakt het voor personen van 19 jaar en ouder mogelijk om gezamenlijk, bijvoorbeeld in teamverband, buiten te sporten en te bewegen mits zij zich houden aan de afstandseis van 1,5 meter. Voor deze leeftijdsgroep geldt net als bij de jongere leeftijdsgroepen dat zij nog geen wedstrijden mogen organiseren, niet aan wedstrijden mogen deelnemen en geen gebruik mogen maken van gemeenschappelijke was- en douchevoorzieningen.

Net als bij sporten en bewegen voor jongeren tussen de 13 en 18 jaar betekent dit dus dat sporten zoals voetbal, hockey, (kick)boksen en basketbal, waarbij contact en nabijheid veelal onvermijdelijk is, niet mogelijk zijn zonder aanpassingen in de trainingsvorm. Voor die sporten zullen dan ook alleen aangepaste trainingen kunnen plaatsvinden. Verder volgt uit de omschrijving dat toeschouwers anders dan eventuele begeleiders niet zijn toegestaan.

Winkels, en bibliotheken, dierenparken, natuurparken en pretparken

Op grond van onderdeel h mogen winkels en bibliotheken geopend worden voor publiek, mits maatregelen zijn getroffen om 1,5 meter afstand tussen de aanwezigen te garanderen. Ook hier geldt dus dat op grond van artikel 2.1 de aanwezigen te allen tijde 1,5 meter afstand houden tot de dichtstbijzijnde persoon. Voor de in winkels en bibliotheken aanwezige eet- en drinkgelegenheden gelden de bepalingen van artikel 2.3 onverkort.

Dierenparken, natuurparken en pretparken

Op grond van onderdeel i mogen dierenparken, natuurparken (waaronder mede wordt begrepen voor publiek toegankelijke bloemen- en plantentuinen) en pretparken open mits naar het oordeel van de plaatsvervangend voorzitter uit een door de beheerder overgelegd plan blijkt dat 1,5 meter afstand tussen aanwezigen bewaard blijft en de belasting op voor het mobiliteitssysteem en in het bijzonder het openbaar vervoer acceptabel blijft.

Bij pretparken kan gedacht worden aan De Efteling, Duinrell, Walibi Holland of Attractiepark Slagharen. Het begrip pretpark wordt door de plaatsvervangend voorzitter restrictief uitgelegd. De algemene bepalingen voor de sluiting van eet- en drinkgelegenheden en terrassen blijven tot nader order van kracht op deze locaties. De sluiting van sanitaire voorzieningen geldt in deze locaties alleen voor gemeenschappelijke was- en douchegelegenheden. Toiletten kunnen wel gebruikt worden.

scouting-, cultuur-, kunst-, en andere jeugdverenigingen

Onderdeel j regelt dat de uitzonderingen voor georganiseerd buiten sporten en bewegen voor personen tot en met 18 jaar onder dezelfde voorwaarden (georganiseerd, buiten, afstand) van toepassing zijn op de activiteiten van scouting-, cultuur-, kunst-, en andere jeugdverenigingen of op door professionals georganiseerde activiteiten.

Een specifieke categorie samenkomsten zijn de evenementen (derde lid). Deze zijn verboden tot 1 september 2020. De achtergrond daarvan is dat op vermaak gerichte samenkomsten die bedoeld zijn om publiek te trekken tot 1 september 2020 in beginsel niet verantwoord zijn.

Elke gemeenteraad bepaalt zelf welke activiteiten in de desbetreffende gemeente een vergunning- of meldplichtig evenement vormen. Daarbij vertonen de gemeentelijke regels verschillen die niet te maken hebben met de huidige crisis. Om te voorkomen dat de inhoud van het verbod op evenementen tussen en zelfs binnen veiligheidsregio's uiteenlopende betekenissen krijgt, is ervoor gekozen om in alle noodverordeningen dezelfde omschrijving van het begrip evenement op te nemen. Daarvoor is aangeknoopt bij de omschrijving van het begrip evenement in het model van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) voor een algemene plaatselijke verordening: 'elke voor publiek toegankelijke verrichting van vermaak'. Artikel 1.2 van deze verordening drukt uit dat het in elk geval gaat om herdenkingsplechtigheden, braderieën, optochten, feesten, festivals, popconcerten en overige muziekvoorstellingen, betaald voetbalwedstrijden (met of zonder publiek), straatfeesten, barbecues en vechtsportwedstrijden. Omwille van de duidelijkheid zijn markten en betogingen, samenkomsten en vergaderingen als bedoeld in de Wét openbare manifestaties (voor zover deze vermaak tot doel hebben) van het begrip evenement uitgezonderd.

Het verbod op evenementen geldt in beginsel tot 1 september 2020. Als het verbod op andere samenkomsten voor 1 september 2020 versoepeld zou worden, komt de vraag op of het noodzakelijk is dat evenementen, in welke vorm of omvang dan ook, verboden moeten blijven. Denkbaar is dat de plaatsvervangend voorzitter van de veiligheidsregio in dat geval, als dat mogelijk is binnen de grenzen van de dan geldende aanwijzing van de minister van VWS, een vrijstelling of ontheffing verleent voor een of meer (categorieën van) evenementen die naar zijn oordeel veilig doorgang kunnen vinden. Dat laat zich moeilijk voorstellen bij bijvoorbeeld betaald voetbalwedstrijden en grote popconcerten, maar is wel denkbaar bij voorstellingen van culturele instellingen die een protocol hebben ontwikkeld op basis waarvan voorstellingen veilig – met inachtneming van 1,5 meter afstand – kunnen plaatsvinden.

Artikel 2.2. Niet in acht nemen veilige afstand

Dit artikel bevat een verbod op al dan niet toevallige groepsvorming in de publieke ruimte.

Artikel 2.3. Verboden openstelling inrichtingen

Dit artikel ziet op inrichtingen die niet langer opengehouden mogen worden

Eet- en drinkgelegenheden (onderdeel a) is een brede omschrijving die duidt op gelegenheden waar ter plaatse de daar gekochte spijzen en dranken genuttigd kunnen worden. De ratio achter dit verbod is dat voorkomen moet worden dat te veel mensen in een beperkte ruimte gedurende enige tijd bij elkaar zijn, om zo besmettingsgevaar te beperken. Dit betekent dat ook eet- en drinkgelegenheden van (woon-)woningen, benzinestations, shoppingcenters, grote supermarkten en andere winkels moeten sluiten. Inrichtingen waar niet langer ter plaatse eten of drinken wordt verkocht en genuttigd, maar waar alleen eten of drinken wordt verkocht om elders te worden genuttigd, kunnen openblijven. Dat geldt ook voor afhaallocaties zonder zitgelegenheid, zoals snackbars. Het verbod geldt niet voor supermarkten (winkels die eten en drinken verkopen dat niet vers bereid wordt) indien daar niet ter plaatse eten of drinken wordt genuttigd (tweede lid). Onder eet- en drinkgelegenheden worden voorts niet begrepen bedrijfskantines, bedrijfscatering en eetgelegenheden in hotels ten behoeve van de daar overnachtende hotelgasten, aldus de begripsomschrijving in artikel 1.2.

Onderdeel b verbiedt het openhouden van sport- en fitnessgelegenheden. Het derde lid maakt daarop ter uitvoering van de aanwijzing van 24 april 2020 drie uitzonderingen. Allereerst geldt het verbod niet voor georganiseerd buiten sporten of bewegen door personen tot en met 18 jaar als bedoeld in artikel 2.1, tweede lid, onderdeel f. Zie daarover de toelichting op het genoemde onderdeel. Daarnaast geldt een uitzondering voor instellingen voor topsport. Volgens de aanwijzing van 24 april 2020 gaat het daarbij om de instellingen voor topsport die genoemd zijn op www.nocnsf.nl/topsportaccommodaties en www.knvh.nl/trainingsaccommodaties. Verder geldt dat topsporters zich buiten instellingen voor topsport moeten houden aan de verboden in de artikelen 2.1 en 2.2.

Ten slotte geldt het verbod ook niet voor zwemgelegenheden. Dit is nodig om sporten en bewegen in zwemgelegenheden mogelijk te maken zoals aangegeven in de aanwijzing van 8 mei 2020. Zwemgelegenheden in sauna's vallen dus niet onder uitzondering. De gemeenschappelijke was- en douchevoorzieningen in de zwemgelegenheden mogen niet worden gebruikt.

Deze uitzonderingen betekenen niet dat ook eventuele eet- en drinkgelegenheden behorende bij sport- en fitnessgelegenheden open mogen. Eet- en drinkgelegenheden vallen immers onder het verbod in het eerste lid, onderdeel a.

Ook sauna's vallen onder het verbod (onderdeel c), inclusief privésauna's.² Volgens de begripsbepaling in artikel 1.2 worden onder sauna's mede begrepen andere vormen van wellness zoals een Turks stoombad, hamam, beauty farms, thermale baden, badhuizen en spa's. Een deel van deze vormen van saunarecreatie valt bovendien onder zwembaden. Ook vergelijkbare wellness-voorzieningen bij hotels of andere recreatieve voorzieningen vallen onder het verbod.

Het verbod in onderdeel d ziet op seksinrichtingen en seksbioscopen. Daaronder valt ook raamprostitutie. Escortdiensten vallen niet onder dit verbod, omdat daarbij geen sprake is van een inrichting. Wel vallen escortdiensten onder het verbod op het uitoefenen van contactberoepen in artikel 2.4, net als andere vormen van sekswerk waarbij het niet mogelijk is om een afstand van ten minste 1,5 meter in acht te nemen.

Ook het openhouden van coffeeshops is verboden, behalve als afhaallocatie (tweede lid). In dat geval dient de exploitant maatregelen te treffen om 1,5 meter afstand tussen de klanten te garanderen en de duur van het verblijf zoveel mogelijk beperkt te worden.

² Zie ook de uitspraak van de Rb. Den Haag (voorzieningenrechter) van 14 april 2020, ECLI:NL:RBDHA:2020:3379.

Onderdeel f ziet op casino's, speelhallen en daarmee vergelijkbare instellingen.

Artikel 2.4. Verboden beroepsuitoefening

Vanaf 11 mei is het uitoefenen van contactberoepen weer toegestaan. Uitzondering hierbij geldt voor sekswerkers, die voorlopig hun beroep nog niet mogen uitoefenen. Het risico op overdacht van het virus is bij de uitoefening van hun beroep te groot. Onder het beroep van sekswerker wordt blijkens de begripsbepaling verstaan het beroep waarin men zich beschikbaar stelt tot het verrichten van seksuele handeling met een ander tegen betaling.

De beoefenaars van de contactberoepen die vanaf 11 mei zijn toegestaan dienen maatregelen te treffen om 1,5 meter afstand te garanderen tussen klanten of bezoekers onderling en moeten vooraf controleren of de klant klachten heeft en zijn verplicht om op afspraak te werken. Het toezicht hierop ligt niet bij de veiligheidsregio's maar bij de verantwoordelijke inspecties.

Artikel 2.5. Verboden gebieden en locaties

Dit artikel drukt uit dat de plaatsvervangend voorzitter bepaalde gebieden en locaties kan aanwijzen waar niemand zich mag bevinden. Dat gaat verder dan het verbod op samenkomsten (artikel 2.1) en de verplichting om afstand te houden (artikel 2.2); in dit geval mag niemand zich meer in het gebied bevinden, behalve de personen genoemd in het tweede lid. Daarnaast gelden de algemene uitzonderingen genoemd in artikel 3.1 van deze verordening.

Een gebied kan ook een specifieke locatie zijn, zoals een winkel. Ook vakantieparken, campings, parken, natuurgebieden, zwemgelegenheden en stranden kunnen worden aangewezen indien op deze locaties niet of niet in voldoende mate de beperkende maatregel met betrekking tot het houden van 1,5 meter afstand tussen daar aanwezige personen in acht wordt genomen of het niet in acht nemen daarvan dreigt. De plaatsvervangend voorzitter kan ook een gebied of locatie aanwijzen indien hij dat noodzakelijk acht om de zorgcontinuïteit in de regio te garanderen.

Het aanwijzen kan bij spoed ook mondeling geschieden. In de aanwijzing kan worden opgenomen dat deze enkel geldt voor een periode van de dag of week (bijvoorbeeld een weekend).

Onder noodzakelijke werkzaamheden als bedoeld in het tweede lid, onderdeel b, vallen bijvoorbeeld noodzakelijke werkzaamheden aan woningen en werkzaamheden die noodzakelijk zijn voor de levering van water, gas en elektriciteit.

Indien het betreffende gebied toegankelijk moet blijven voor andere personen dan genoemd in het tweede lid, dan kan de plaatsvervangend voorzitter een specifieke maatregel treffen op grond van zijn wettelijke (nood)bevelsbevoegdheden.

Artikel 2.5a. Sanitaire voorzieningen

Dit artikel bevat een verbod om sanitaire voorzieningen (gemeenschappelijke toilet-, was- en douchevoorzieningen) bij recreatieparken en andere recreatieve locaties geopend te houden. Het gaat dan om de locaties van vakantieparken, campings, kampeerterreinen en kleinschalige kampeerveldjes (bijvoorbeeld het zogenoemde 'kamperen bij de boer') en bij parken, natuurgebieden, jachthavens en stranden. Het risico bestaat dat op deze locaties bij de gemeenschappelijke toilet-, was- en douchevoorzieningen niet of niet in voldoende mate de beperkende maatregel met betrekking tot het houden van 1,5 meter afstand tussen daar aanwezige personen in acht wordt genomen. Dit verhoogt op onaanvaardbare wijze het risico op verspreiding van het coronavirus. Daarnaast zal dit verbod naar verwachting bijdragen aan een vermindering van het aantal reisdalingen.

Toiletvoorziening in pretparken, dierentuinen en natuurparken als bedoeld in artikel 2.1, tweede lid, onderdeel g, vallen niet onder dit verbod en mogen dus gewoon open zijn. Toiletvoorzieningen in vrij toegankelijke natuurgebieden blijven gesloten.

Artikel 2.6. Beëindiging voorziening openbaar vervoer

Dit artikel ziet op de beëindiging of beperking van voorzieningen voor openbaar vervoer in overleg met de vervoerder. Onder niet of niet in voldoende mate voldoen aan de eis van verwezenlijking van de beperkende maatregelen met betrekking tot het houden van 1,5 meter afstand tussen alle in de voorziening aanwezige personen valt ook het niet op adequate wijze zichtbaar duidelijk maken van dergelijke maatregelen. Onder voorzieningen voor openbaar vervoer vallen ook veeboten. Het beëindigen of beperken kan bij spoed ook mondeling geschieden.

Artikelen 2.7 Verboden openstelling onderwijsinstellingen

Dit artikel betreft de kabinetsmaatregelen met betrekking tot onderwijsactiviteiten in onderwijsinstellingen. Op basis van de aanwijzing van 24 april 2020 wordt het verbod op onderwijsactiviteiten vanaf 11 mei 2020 versoepeld voor het basisonderwijs en het speciaal onderwijs.

Gezien de leeftijd van de leerlingen geldt niet de regel dat leerlingen onderling 1,5 meter afstand moeten houden. Andere maatregelen om het risico van besmetting te beperken zijn opgenomen in de protocollen 'Opstart basisonderwijs' en 'Opstart Speciaal Basisonderwijs/ Speciaal Onderwijs' van de sectoren. Het is niet aan de veiligheidsregio's om toezicht te houden op de naleving van alle afspraken in deze protocollen en de afspraken die door onderwijssectoren zijn gemaakt met de minister van OCW over de precieze invulling van het begrip onderwijsactiviteiten, zoals bijvoorbeeld in de servicedocumenten MBO en HO. Toezicht op het correcte gebruik van de protocollen en de andere afspraken vindt plaats door signalen over mogelijk ongewenste situaties door te geven aan de Inspectie van het onderwijs. De inspectie treedt in contact met de desbetreffende school of onderwijsinstelling of bezoekt zo nodig de school/instelling. Indien problemen worden geconstateerd die kunnen leiden tot overtreding van onderwijsregelgeving of tot kwaliteitsproblemen kan de inspectie binnen het reguliere instrumentarium optreden. Indien er aanhoudend meer leerlingen of studenten aanwezig zijn dan verantwoord is of maatregelen in het licht van de beperking van de risico's van besmetting in het protocol aanhoudend overtreden worden kan de Inspectie van het onderwijs de bevindingen overdragen aan de (plaatsvervangend) voorzitter van de desbetreffende veiligheidsregio, die dan de noodzakelijke maatregelen kan treffen.

Artikelen 2.8 Verboden openstelling kinderopvang

Dit artikel betreft de kabinetsmaatregelen met betrekking tot kinderopvang. Vanaf 11 mei is kinderopvang van kinderen van 0 tot 4 jaar weer volledig toegestaan. Gastouders mogen daarnaast ook kinderen vanaf 4 tot 12 jaar weer opvangen. Voor de buitenschoolse opvang geldt dat deze opent in hetzelfde ritme als de basisscholen. Daarnaast blijft de kinderopvang fungeren als noodopvang, indien de beroepskracht-kindratio dit toelaat. Toezicht op de kinderopvang geschiedt door de gemeentelijke gezondheidsdienst (GGD).

Artikel 2.9. Verboden toegang verpleeghuizen en woonvormen ouderenzorg

Dit artikel ziet op de kabinetsmaatregelen inzake toegang tot verpleeghuizen (onderdeel a) en kleinschalige woonvormen in de ouderenzorg (onderdeel b). De nieuwe formulering van het artikel maakt duidelijk dat het niet aan de (plaatsvervangend) voorzitters van de veiligheidsregio's is om op te treden tegen verpleeghuizen en woonvormen, maar uitsluitend tegen bezoekers die zonder

toestemming van de beheerder (bestuur, directie of andere persoon die bevoegd is om namens het verpleeghuis of de woonvorm te handelen) in een verpleeghuis of woonvorm aanwezig zijn. De Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd ziet toe op de gang van zaken in verpleeghuizen en woonvormen. Op basis van de aanwijzing van 24 april 2020 dient de plaatsvervangend voorzitter op te treden indien verpleeghuizen of kleinschalige woonvormen, ondanks nadrukkelijke inspanningen van hun kant, problemen ervaren met het weigeren van bezoekers of derden die de locatie proberen binnen te komen.

Artikel 3.1. Uitzonderingen

Inherent aan de bevoegdheid om noodverordeningen vast te stellen is de bevoegdheid om daarvan in concrete gevallen af te wijken. De plaatsvervangend voorzitter kan derhalve in alle situaties waarin hij dat noodzakelijk acht, afwijken van de bepalingen in deze verordening. Dit wordt uitgedrukt in onderdeel c. De plaatsvervangend voorzitter dient zich daarbij vanzelfsprekend wel te houden aan de opdrachten op basis van artikel 7 van de Wet publieke gezondheid.

Daarnaast bevat artikel 3.1 uitzonderingen voor de betrokken hulpdiensten en toezichthouders (onderdeel a) en activiteiten die noodzakelijk zijn voor de voortgang van vitale processen (onderdeel b). De uitzondering in onderdeel b dient strikt te worden opgevat: ze biedt geen vrijbrief voor allerlei afwijkingen van de noodverordening ten behoeve van vitale processen, maar geldt alleen indien de toepassing van een verbod op bepaalde activiteiten de voortgang van vitale processen in gevaar zou brengen.

De uitzonderingen staan er niet aan in de weg dat de plaatsvervangend voorzitter in concrete gevallen van zijn wettelijke (nood)bevelsbevoegdheden gebruikmaakt.

Het schenden van voorschriften en beperkingen als bedoeld in het tweede lid is strafbaar gesteld in artikel 443 van het Wetboek van Strafrecht.

Artikel 4.2. Toezicht

Op basis van de Politiewet 2012 en de Wet veiligheidsregio's treden de politie en de Koninklijke marechaussee op ter handhaving van deze verordening. Daaronder valt zowel de feitelijke handhaving met behulp van de politie (artikel 172, tweede lid, Gemeentewet jo. artikel 39 Wet veiligheidsregio's) als de strafrechtelijke sanctionering.

Daarnaast worden in artikel 4.2 toezichthouders aangewezen ten behoeve van de mogelijke bestuursrechtelijke handhaving van deze verordening. Naast ambtenaren van politie en militairen van de Koninklijke marechaussee zijn dat ook de door de plaatsvervangend voorzitter aangewezen toezichthouders én door de (plaatsvervangend) voorzitters aan te wijzen toezichthouders en buitengewoon opsporingsambtenaren (boa's) als bedoeld in artikel 142, eerste lid, van het Wetboek van Strafvordering. Ten opzichte van de vorige versie van de noodverordening is de aanwijzing van boa's verruimd omdat nu alle boa's kunnen worden aangewezen en niet alleen de boa's zoals genoemd in artikel 142, eerste lid, onder a, van het Wetboek van Strafvordering. Voor zover de plaatsvervangend voorzitter voornemens zou zijn boa's aan te wijzen die werkzaam zijn onder verantwoordelijkheid van een ministerie (rijksboa's) vindt voorafgaand aan de aanwijzing overleg plaats met het betreffende ministerie.

Artikel 5.1. Bekendmaking en inwerkingtreding

Deze verordening wordt bekendgemaakt door plaatsing op de website van de veiligheidsregio Haaglanden (www.vrh.nl). Van deze verordening wordt voorts mededeling gedaan in het publicatieblad van de veiligheidsregio Haaglanden (Blad gemeenschappelijke regelingen; www.officielebekendmakingen.nl).

In verband met de mogelijke verlenging van de maatregelen bevat deze verordening geen vervaldatum. De verordening zal zo spoedig als mogelijk is ingetrokken worden.

Artikel 5.3. Overgangsrecht

Met deze overgangsrechtelijke bepaling wordt voorkomen dat besluiten op basis van de vorige noodverordeningen (zoals aanwijzingen van uitzonderingen en toezichthouders) hun geldigheid verliezen.

Bijlage 3

Den Haag

100

Retouradres Postbus 12600, 2500 DJ Den Haag

Code Rood

t.a.v. mevrouw 10.2.E

per e-mail: 10.2.E@gmail.com

Ons kenmerk

BD/2020

Contactpersoon

10.2.E

Dienst

Bestuursdienst

Afdeling

Directie Veiligheid

Telefoonnummer

(10.2.E)

Datum

12 mei 2020

Onderwerp

Uw demonstratie van 19 mei a.s.

Geachte mevrouw 10.2.E

Op 4 mei jl. heeft u kennisgeving gedaan van een demonstratie. U wilt op 19 mei a.s. van 09:00 tot 13:00 uur met 100 personen demonstreren bij de hoofdingang van de Shell aan de Carel van Bylandtlaan 16. Het doel van uw demonstratie is "aandacht vragen voor de noodzaak om Shell verantwoordelijk te houden voor klimaatverandering en mensenrechtenschendingen; aandeelhouders verdienen geld ten koste van mens en planeet". Tijdens de demonstratie wenst u gebruik te maken van spandoeken, versterkt geluid voor muziek en sprekers en een beeldscherm voor videomateriaal.

Naar aanleiding van uw kennisgeving bericht ik u als volgt.

In Nederland, maar ook wereldwijd, is er een uitbraak van het coronavirus (COVID-19), behorende tot groep A van de infectieziekten. Ter bescherming van de veiligheid en de gezondheid worden door de overheid maatregelen genomen om verdere verspreiding van het virus tegen te gaan. Ter uitvoering van de opdrachten van de Rijksoverheid heb ik, in mijn hoedanigheid als plaatsvervangend voorzitter van de veiligheidsregio Haaglanden, op 11 mei jl. de 'Noodverordening COVID-19 veiligheidsregio Haaglanden 11 mei 2020' vastgesteld. In artikel 2.1 van deze noodverordening is bepaald dat het verboden is om samenkomsten te laten plaatsvinden, te (laten) organiseren of te laten ontstaan, dan wel aan dergelijke samenkomsten deel te nemen. Dit verbod is niet van toepassing op de volgende samenkomsten, mits de aanwezigen te allen tijde ten minste 1,5 meter afstand houden tot de dichtstbijzijnde persoon:

- a. wettelijk verplichte samenkomsten, zoals vergaderingen van gemeenteraden, mits daarbij niet meer dan honderd personen aanwezig zijn; alsook vergaderingen van de Staten-Generaal;
- b. samenkomsten die noodzakelijk zijn voor de continuering van de dagelijkse werkzaamheden van instellingen, bedrijven en andere organisaties, mits daarbij niet meer dan honderd personen aanwezig zijn en maatregelen zijn getroffen om 1,5 meter afstand tussen de aanwezigen te garanderen;
- c. uitvaarten en huwelijksvoltrekkingen, mits daarbij niet meer dan dertig personen aanwezig zijn;
- d. samenkomsten waarbij het recht zijn godsdienst of levensovertuiging vrij te belijden als bedoeld in artikel 6 van de Grondwet wordt uitgeoefend, mits daarbij niet meer dan dertig personen aanwezig zijn;

Gemeente Den Haag
Spui 70
Den Haag

Postbus 12600
2500 DJ Den Haag

Telefoonnummer 14070
www.denhaag.nl

- e. samenkomsten ten behoeve van activiteiten als bedoeld in artikel 2.7, tweede lid, en artikel 2.8, tweede lid;
- f. door sportverenigingen of professionals georganiseerd en begeleid buiten sporten en bewegen van personen tot en met 18 jaar;
- g. buiten sporten en bewegen van personen van 19 jaar en ouder;
- h. bezoek aan winkels en bibliotheken, mits maatregelen zijn getroffen om 1,5 meter afstand tussen de aanwezigen te garanderen;
- i. bezoek aan dierenparken, natuurparken en pretparken, mits naar het oordeel van de plaatsvervangend voorzitter uit een door de beheerder overgelegd plan blijkt dat maatregelen zijn getroffen om 1,5 meter afstand tussen de aanwezigen te garanderen en de belasting van het mobiliteitssysteem en in het bijzonder het openbaar vervoer acceptabel blijft;
- j. door scouting-, cultuur-, kunst-, en andere jeugdverenigingen of professionals georganiseerde en begeleide buitenactiviteiten voor personen tot en met 18 jaar.

Ten aanzien van demonstraties is in voormelde noodverordening niets bepaald. Dit betekent dat de beoordeling van kennisgevingen, zoals gebruikelijk, plaatsvindt op grond van de Wet openbare manifestaties (WOM). Ingevolge deze wet kunnen op drie gronden beperkingen worden opgelegd aan een demonstratie of kan deze preventief worden verboden: ter bescherming van de gezondheid, in het belang van het verkeer en/of ter bestrijding of voorkoming van wanordelijkheden.

Gelet op de huidige pandemie is in onderhavig geval vooral de bescherming van de gezondheid van belang. Bij de grondwetsherziening, noch bij de totstandkoming van de WOM is nader ingegaan op de precieze inhoud van het doelcriterium 'de bescherming van de gezondheid'. Van de zijde van de regering is slechts als voorbeeld genoemd, dat het recht op betoging geen beletsel behoort te vormen om bijeenkomsten te verbieden wanneer dat ter bestrijding van een epidemie vereist is. Inmiddels is uit jurisprudentie van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State bovendien gebleken dat onder de bescherming van de gezondheid ook de gezondheid van de betogers zelf kan worden verstaan. Manifestaties waarbij de gezondheid van de betogers (ernstig) in het geding dreigt te komen kunnen in beginsel dan ook worden beperkt.

Naar analogie van zowel de maatregelen die door het kabinet zijn getroffen, als bovengenoemde noodverordening ben ik van oordeel dat een demonstratie beperkt dient te blijven tot maximaal 30 personen, mits de aanwezigen te allen tijde ten minste 1,5 meter afstand houden tot de dichtstbijzijnde persoon. Ik zie geen wezenlijk verschil met samenkomsten ter uitoefening van het recht op het vrij belijden van godsdienst of levensovertuiging, als bedoeld in artikel 6 van de Grondwet. Ook de GGD-GHOR Haaglanden heeft mij geadviseerd, ter voorkoming van verdere verspreiding van COVID-19, op dit moment bij demonstraties uit te gaan van een maximum van 30 personen.

Ik heb u in de gelegenheid gesteld hieromtrent een zienswijze kenbaar te maken. U heeft aangevoerd, dat u voorzorgsmaatregelen treft rondom afstand houden en hygiëne. U wilt iedereen duidelijk over deze maatregelen via uw kanalen (social media, website) informeren en mensen vragen om zich aan te melden zodat u nogmaals kunt aangeven dat dit belangrijk is. Verder heeft u aangevoerd, dat het plein voor Shell 760 vierkante meter groot. Als dat zou worden opgedeeld in vlakken van 1,5*1,5 meter kunnen er volgens u ruim 300 mensen aanwezig zijn. Een aantal van 100 mensen zou volgens u dus geen enkel probleem moeten vormen.

Naar aanleiding van uw zienswijze merk ik op dat samenkomsten ter uitoefening van het recht op het vrij belijden van godsdienst of levensovertuiging, waarbij de aanwezigen ten minste 1,5 meter afstand

- e. samenkomsten ten behoeve van activiteiten als bedoeld in artikel 2.7, tweede lid, en artikel 2.8, tweede lid;
- f. door sportverenigingen of professionals georganiseerd en begeleid buiten sporten en bewegen van personen tot en met 18 jaar;
- g. buiten sporten en bewegen van personen van 19 jaar en ouder;
- h. bezoek aan winkels en bibliotheken, mits maatregelen zijn getroffen om 1,5 meter afstand tussen de aanwezigen te garanderen;
- i. bezoek aan dierenparken, natuurparken en pretparken, mits naar het oordeel van de plaatsvervangend voorzitter uit een door de beheerder overgelegd plan blijkt dat maatregelen zijn getroffen om 1,5 meter afstand tussen de aanwezigen te garanderen en de belasting van het mobiliteitssysteem en in het bijzonder het openbaar vervoer acceptabel blijft;
- j. door scouting-, cultuur-, kunst-, en andere jeugdverenigingen of professionals georganiseerde en begeleide buitenactiviteiten voor personen tot en met 18 jaar.

Ten aanzien van demonstraties is in voormelde noodverordening niets bepaald. Dit betekent dat de beoordeling van kennisgevingen, zoals gebruikelijk, plaatsvindt op grond van de Wet openbare manifestaties (WOM). Ingevolge deze wet kunnen op drie gronden beperkingen worden opgelegd aan een demonstratie of kan deze preventief worden verboden: ter bescherming van de gezondheid, in het belang van het verkeer en/of ter bestrijding of voorkoming van wanordelijkheden.

Gelet op de huidige pandemie is in onderhavig geval vooral de bescherming van de gezondheid van belang. Bij de grondwetsherziening, noch bij de totstandkoming van de WOM is nader ingegaan op de precieze inhoud van het doelcriterium 'de bescherming van de gezondheid'. Van de zijde van de regering is slechts als voorbeeld genoemd, dat het recht op betoging geen beletsel behoort te vormen om bijeenkomsten te verbieden wanneer dat ter bestrijding van een epidemie vereist is. Inmiddels is uit jurisprudentie van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State bovendien gebleken dat onder de bescherming van de gezondheid ook de gezondheid van de betogers zelf kan worden verstaan. Manifestaties waarbij de gezondheid van de betogers (ernstig) in het geding dreigt te komen kunnen in beginsel dan ook worden beperkt.

Naar analogie van zowel de maatregelen die door het kabinet zijn getroffen, als bovengenoemde noodverordening ben ik van oordeel dat een demonstratie beperkt dient te blijven tot maximaal 30 personen, mits de aanwezigen te allen tijde ten minste 1,5 meter afstand houden tot de dichtstbijzijnde persoon. Ik zie geen wezenlijk verschil met samenkomsten ter uitoefening van het recht op het vrij belijden van godsdienst of levensovertuiging, als bedoeld in artikel 6 van de Grondwet. Ook de GGD-GHOR Haaglanden heeft mij geadviseerd, ter voorkoming van verdere verspreiding van COVID-19, op dit moment bij demonstraties uit te gaan van een maximum van 30 personen.

Ik heb u in de gelegenheid gesteld hieromtrent een zienswijze kenbaar te maken. U heeft aangevoerd, dat u voorzorgsmaatregelen treft rondom afstand houden en hygiëne. U wilt iedereen duidelijk over deze maatregelen via uw kanalen (social media, website) informeren en mensen vragen om zich aan te melden zodat u nogmaals kunt aangeven dat dit belangrijk is. Verder heeft u aangevoerd, dat het plein voor Shell 760 vierkante meter groot. Als dat zou worden opgedeeld in vlakken van 1,5*1,5 meter kunnen er volgens u ruim 300 mensen aanwezig zijn. Een aantal van 100 mensen zou volgens u dus geen enkel probleem moeten vormen.

Naar aanleiding van uw zienswijze merk ik op dat samenkomsten ter uitoefening van het recht op het vrij belijden van godsdienst of levensovertuiging, waarbij de aanwezigen ten minste 1,5 meter afstand

houden tot de dichtstbijzijnde persoon, slechts zijn toegestaan tot maximaal 30 personen. Bij grotere groepen personen is het risico op verspreiding van COVID-19 dus te groot, ook als zij daarbij minimaal 1,5 meter afstand houden van elkaar. Dit geldt dus evenzeer voor demonstraties, zoals mij ook is gebleken uit het advies van de GGD GHOR. Uw stelling dat op het plein voor het gebouw van de Shell meer dan 30 personen op minimaal 1,5 meter afstand van elkaar kunnen staan, geeft mij derhalve geen aanleiding om in uw geval een demonstratie van meer dan 30 personen toe te staan. Ook uw stelling dat u voorzorgsmaatregelen treft rondom hygiëne leidt bij mij niet tot een ander inzicht.

Bij het vorenstaande voegt zich dat ook rekening gehouden moet worden met omstanders en voorbijgangers. Ook zij moeten voldoende ruimte hebben om zich op de genoemde locatie te kunnen bewegen. Verder geldt dat ook de politie voldoende veilige werkruimte moet hebben om op te kunnen treden in het geval van ongeregelde heden of calamiteiten.

Ik blijf dan ook van mening dat uw demonstratie beperkt dient te blijven tot maximaal 30 personen. Ik ben ervan overtuigd dat dit besluit recht doet aan ieders belang. U kunt in alle vrijheid en openheid op de door uw gewenste locatie uw mening uiten. Tegelijkertijd worden de risico's op verdere verspreiding van COVID-19 hiermee beperkt.

Besluit

Hierbij besluit ik, op grond van artikel 5 van de Wom, de volgende beperking aan uw demonstratie op te leggen:

- uw demonstratie van 19 mei 2020 dient beperkt te blijven tot maximaal 30 personen.

De demonstratie kan op de door u aangemelde locatie en tijden plaatsvinden.

De burgemeester van Den Haag,

Johan Remkes

Gemeente Den Haag

Ons kenmerk

BD/2020

Bent u het niet eens met dit besluit? En bent u belanghebbende? Dan kunt u een bezwaarschrift indienen. Stuur dit uiterlijk binnen zes weken na de bekendmaking van het besluit naar:

Burgemeester van Den Haag

AWB/bezwaar

Postbus 12 600

2500 DJ DEN HAAG

In het bezwaarschrift moet het volgende staan:

- naam en adres;
- de datum en handtekening;
- een duidelijke omschrijving van het besluit waartegen u bezwaar maakt (stuur een kopie mee of noem het kenmerk);
- de argumenten voor bezwaar;
- dient u namens iemand anders het bezwaar in? Stuur dan een volmacht mee.

Op www.denhaag.nl/bezwaar vindt u meer informatie. Via de site kunt u ook een digitaal bezwaarschrift indienen. Bij een spoedeisend belang kunt u een verzoek om voorlopige voorziening indienen bij de rechtbank Den Haag.

Bijlage 4

Aan: De Burgemeester van Den Haag
AWB/Bezwaar
Postbus 12600
2500 DJ Den Haag

Den Haag, 13 mei 2020

Verstuurd per e-mail: 10.2.E @denhaag.nl

BEZWAARSCHRIFT

Betreft : Uw besluit van 12 mei 2020
Uw kenmerk : BD/2020
Ons kenmerk : 10.2.E #code rood bezwaar 2020017
Producties : 1

Geachte heer, mevrouw,

Mevrouw 10.2.E (hierna: 10.2.E) wonende te Den Haag, in deze zaak woonplaats kiezende op het kantooradres van Van Lunen Advocatuur aan de Calandstraat 1 (2521 AD) te Den Haag, alwaar 10.2.E optreedt als gemachtigde, maakt hierbij bezwaar tegen het besluit van 12 mei 2020 met kenmerk BD/2020. Een kopie van het besluit wordt overgelegd als **productie 1**.

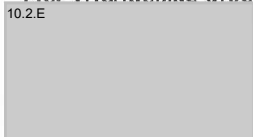
In het bestreden besluit wordt de demonstratie van Code Rood van dinsdag 19 mei 2020 beperkt tot 30 personen in plaats van de aangekondigde 100 personen. 10.2.E is één van de organisatoren en tevens beoogd deelnemer van deze demonstratie. Zij kan zich met dit besluit niet verenigen, reden waarom zij dit bezwaar indient.

Ik verzoek u het onderliggende dossier zo spoedig mogelijk aan mij toe te sturen, waarna de gronden van dit bezwaar zullen worden aangevuld. Gelieve het dossier per e-mail te sturen aan 10.2.E @vanlunen.nl.

Voorts wordt onder verwijzing naar artikel 7:15 lid 2 Awb verzocht de kosten in verband met de behandeling van dit bezwaar te vergoeden. Tot de kosten waarvan vergoeding wordt verzocht behoren de kosten van een door derde beroepsmatig verleende rechtsbijstand.

Met vriendelijke groet,

10.2.E

Bijlage 5

Aan: De Burgemeester van Den Haag
AWB/Bezwaar
Postbus 12600
2500 DJ Den Haag

Den Haag, 14 mei 2020

Verstuurd per e-mail: 10.2.E @denhaag.nl

AANVULLENDE GRONDEN BEZWAARSCHRIFT

Betreft : Uw besluit van 12 mei 2020
Uw kenmerk : BD/2020
Ons kenmerk : 10.2.E #code rood bezwaar 2020017
Producties : 1

Geachte heer, mevrouw,

Mevrouw 10.2.E (hierna: 10.2.E) heeft op 13 mei 2020 bezwaar gemaakt tegen het besluit van 12 mei 2020 met kenmerk BD/2020.

Actiegroep Code Rood (hierna: Code Rood), een 'horizontaal georganiseerde' beweging met werkgroepen door heel Nederland, in deze zaak woonplaats kiezende op het kantooradres van het PILP-NJCM aan de 10.2.E (10.2.E) te Amsterdam, alwaar 10.2.E van het PILP-NJCM optreedt als gemachtigde, sluit zich bij dit bezwaar aan.

10.2.E Code Rood doen u hierbij de aanvullende gronden van bezwaar toekomen. De gronden zijn gelijk aan de gronden die zijn aangevoerd in het verzoek om een voorlopige voorziening. Voor de aanvullende gronden wordt derhalve verwezen naar bijgaand verzoek om een voorlopige voorziening.

Hoogachtend,

10.2.E

10.2.E

Bijlage 6

Aan: Rechtbank Den Haag
Voorlopige voorzieningenrechter
Prins Clauslaan 60
2595 AJ Den Haag

Den Haag, 14 mei 2020

Verstuurd per fax: 10.2.E

Betreft : Verzoek voorlopige voorziening
Uw kenmerk :
Ons kenmerk : 10.2.E #code rood vovo 2020018
Producties : 3

Edelachtbare,

Mevrouw 10.2.E (hierna: 10.2.E) wonende te Den Haag, in deze zaak woonplaats
kiezende op het kantooradres van Van Lunen Advocatuur aan de Calandstraat 1 (2521 AD) te Den Haag,
alwaar 10.2.E optreedt als gemachtigde,

alsmede namens

Actiegroep Code Rood (hierna: Code Rood), een 'horizontaal georganiseerde' beweging met
werkgroepen door heel Nederland, in deze zaak woonplaats kiezende op het kantooradres van het
PILP-NJCM aan de 10.2.E (10.2.E) te Amsterdam, alwaar 10.2.E van het
PILP-NJCM optreedt als gemachtigde,

verzoeken hierbij om een voorlopige voorziening hangende het bezwaar tegen het besluit van de
Burgemeester van Den Haag van 12 mei 2020, kenmerk BD/2020. Een kopie van het besluit wordt
overgelegd als **productie 1**.

In het bestreden besluit wordt de demonstratie van Code Rood van dinsdag 19 mei 2020 beperkt tot 30 personen in plaats van de aangekondigde 100 personen. 10.2.E is één van de organisatoren en tevens beoogd deelnemer van deze demonstratie. Code Rood is de organisatie van wie het protest uitgaat.

10.2.E en Code Rood (verder: cliënten) kunnen zich met dit besluit niet verenigen, en hebben derhalve op 13 mei 2020, aangevuld op 14 mei 2020, bezwaar gemaakt tegen dit besluit. Een kopie van het bezwaar wordt overgelegd als **productie 2**.

Spoedeisend belang

Het spoedeisend belang is erin gelegen dat de demonstratie aanstaande dinsdag, 19 mei, zal plaatsvinden en er daarom geen tijd is om de bezwaarprocedure af te wachten.

PILP-NJCM

Code Rood wordt bijgestaan door het PILP-NJCM¹, het Public Interest Litigation Project van het Nederlands Juristen Comité voor de Mensenrechten, omdat het PILP-NJCM in deze zaak een strategische procedure voor mensenrechten in het algemeen belang ziet.

Als eerste aanspreekpunt en postadres voor de gehele procedure kan het kantoor van Van Lunen dienen.

Rechtsgeschil

De burgemeester van Den Haag meent dat de demonstratie van Code Rood beperkt kan worden tot een maximum van 30 personen. Cliënten menen dat deze beperking willekeurig is, onvoldoende gemotiveerd en in strijd is met de wet en de mensenrechten.

Juridisch kader

Beperken mag, maar moet ook in coronatijd proportioneel zijn, een legitiem doel hebben en noodzakelijk zijn in een democratische samenleving

"It is imperative the crisis not be used as a pretext to suppress rights in general or the rights to freedom of peaceful assembly and of association in particular."

Aldus de VN special rapporteur for the freedom of assembly and association, de heer Voule, in zijn verklaring van 14 april 2020, over corona en het recht op protest.²

¹ www.pilpnjcm.nl

² <https://www.ohchr.org/EN/NewsEvents/Pages/DisplayNews.aspx?NewsID=25788&LangID=E>

Er is geen noodtoestand uitgeroepen in Nederland, dat betekent dat het wettelijk kader voor het recht op protest, evenals de waarborgen uit de Grondwet en mensenrechtenverdragen, onverkort gelden. Het recht tot vergadering en betoging is verankerd in onze Grondwet in artikel 9. Hierbij geldt dat beperkingen slechts betrekking mogen hebben op de bescherming van de gezondheid, in het belang van het verkeer en ter bestrijding of voorkoming van wanordelijkheden (artikel 9 lid 2 GW).

Op vergelijkbare wijze is het recht op vreedzame vergadering en vrijheid van vereniging vastgelegd in het artikel 11 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM). En net als in de Grondwet bepaalt artikel 11 van het EVRM lid 2 dat er geen andere beperkingen opgelegd mogen worden dan 'die bij de wet zijn voorzien en die in een democratische samenleving noodzakelijk zijn in het belang van de nationale veiligheid, de openbare veiligheid, het voorkomen van wanordelijkheden en strafbare feiten, voor de bescherming van de gezondheid of de goede zeden of de bescherming van de rechten en vrijheden van anderen'.

Ook het Internationaal Verdrag inzake Burger- en Politieke Rechten (IVBPR) is in Nederland ondertekend en geratificeerd. Alle Nederlandse overheidsinstanties, dus ook de burgemeesters, zijn gebonden aan dit internationale verdrag, dat wereldwijd brede consensus geniet.

Het IVBPR erkent het recht van vreedzame vergadering (Artikel 21). De Speciale VN-rapporteur legt het begrip vergadering ruim uit:

*"an assembly is an intentional and temporary gathering in a private or public space for a specific purpose. It therefore includes demonstrations, inside meetings, strikes, processions, rallies or even sit-ins."*³

Een tijdelijke bijeenkomst met een specifiek doel is dus ook een vergadering. Daarmee beschermt artikel 21 IVBPR ook demonstraties, stakingen, processies, bijeenkomsten, en zelfs sit-ins.

Het recht op vreedzame vergadering en vrijheid van vereniging is onlosmakelijk verbonden met het recht op vrijheid van meningsuiting. Ook dit recht is breed verankerd in zowel de Grondwet als in het EVRM.

Het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM) stelt dat het recht op vrijheid van vreedzame vergadering en vrijheid van vereniging (artikel 11) ook geïnterpreteerd moet worden in het licht van de vrijheid van meningsuiting (artikel 10).

³ Uit het Report of the Special Rapporteur on the rights to freedom of peaceful assembly and of association, Maina Kiai, United Nations, A/HRC/23/27, 21 mei 2012, pagina 7.

De inhoud en vorm van een protest, inclusief de hoeveelheid deelnemers (dat is onderdeel van de vorm) is in beginsel aan de betogers zelf om te bepalen. Onredelijke bemoeienissen vanuit overheidswege zijn volgens het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM) niet toegestaan.⁴

De Nationale Ombudsman heeft in zijn rapport van 14 maart 2018 zijn zorgen uitgesproken over het feit dat het betogingsrecht in Nederland onder druk staat.⁵ De Ombudsman stelde onder andere: 'Een belangrijk uitgangspunt is dat de overheid grondrechten moet respecteren. Dat betekent dat de wensen van de demonstrant voorop moeten staan. Demonstranten die zich aanmelden, mogen in principe verwachten dat hun demonstratie volledig wordt gefaciliteerd.'⁶ Beperkingen moeten zeer terughoudend toegepast worden en moeten zorgvuldig gemotiveerd worden, aldus de Nationale Ombudsman.⁷

De gemeentelijke overheid is gebonden aan de beperkingsgronden van artikel 9 lid 2 van de Grondwet en artikel 2 WOM, te weten ter bescherming van de gezondheid, in het belang van het verkeer en ter voorkoming van wanordelijkheden.

Volgens vaste rechtspraak moeten te stellen voorschriften, beperkingen en verboden proportioneel zijn. Het is van belang dat deelnemers in staat zijn hun gevoelens, gedachten, meningen over maatschappelijke en politieke kwesties aan anderen kenbaar te maken. Het aantal deelnemers van een demonstratie maakt hier onderdeel van uit.

Voorzieningenrechters van verschillende rechtbanken hebben burgemeesters met enige regelmaat op de vingers getikt omdat demonstraties te lichtvaardig worden beperkt of verboden. Zo heeft de voorzieningenrechter van de rechtbank 's-Hertogenbosch in 2009 bepaald dat het recht op betoging in sommige gevallen een zware wissel trekt op de gemeenschap, maar dat voorop dient te blijven staan dat het gaat om een zwaarwegend rechtsgoed, de uitoefening van een grondrecht. De demonstratie werd door de burgemeester verboden, maar mocht van de voorzieningenrechter toch doorgang vinden. (Rb Den Bosch, 22 mei 2009, ECLI:NL:RBSHE:2009:BI4755). Recentelijker, op 21 februari 2020, bepaalde de Rechtbank Noord-Nederland dat de demonstratie bij de landelijke intocht van Sinterklaas op 18 november 2017 ondanks flink dreigende wanordelijkheden, niet verboden had mogen worden. (Rb Noord-Nederland, 21 februari 2020, ECLI:NL:RBNNE:2020:762). Ook de Rechtbank Limburg onderstreepte in 2019 dat het uit het IVBPR en EVRM voortvloeiende noodzakelijkheids criterium voor beperkingen aanleiding geeft voor een strikte uitleg van de bevoegdheid om beperkingen te stellen aan het

⁴ EHRM 3 februari 2009, Women on Waves and others v. Portugal

⁵ "Betogingsrecht een schurend recht",

<https://www.nationaleombudsman.nl/system/files/bijlage/2018%20015%20RAP%20Demonstraties.pdf>

⁶ Idem, pagina 19

⁷ <https://www.nationaleombudsman.nl/nieuws/2018/demonstratierecht-onder-druk>

betogingsrecht (en het daaraan gekoppelde recht op vrijheid van meningsuiting). De opgelegde beperking (een flyerverbod i.v.m. het voorkomen van opstoppen en het blokkeren van vluchtwegen) kon de toets aan het subsidiariteitsbeginsel dan ook niet doorstaan. (Rb Limburg, 24 september 2019, ECLI:NL:RBLIM:2019:8581).

Ook in coronatijd mag niet te lichtvaardig worden omgegaan met het beperken van demonstraties. De beperking dient nog altijd te voldoen aan het noodzaakscriterium, waarbij beoordeeld dient te worden in hoeverre de betreffende demonstratie een gevaar is voor de gezondheid en of de gezondheid ook door een andere manier dan de opgelegde beperking kan worden beschermd.

Het recht op protest van Code Rood wordt weliswaar (gelukkig) niet verboden, maar wordt wel ernstig beperkt. Een groot deel van de burgers die mee wilden doen aan de demonstratie zou, als het aan de burgemeester ligt, van dat recht uitgesloten worden.

Het protest vindt plaats in de open lucht, de actievoerders zullen op 1,5 meter afstand van elkaar staan, er is zelfs geregeld dat demonstranten hun handen kunnen wassen en dat al het gebruikte materiaal regelmatig ontsmet wordt.

Omdat het gaat om een zeer belangrijk grondrecht en mensenrecht, mag het niet zomaar beperkt worden. De beperking moet ook goed uit te leggen zijn. De gemeente Den Haag motiveert onvoldoende waarom er een beperking wordt opgelegd op de aantallen demonstranten en daarmee op de vorm van de demonstratie.

Het besluit is onvoldoende onderbouwd

De Burgemeester van Den Haag meent de beperking te moeten opleggen ter bescherming van de gezondheid, in verband met de uitbraak van het coronavirus. In de op 11 mei jl. vastgestelde Noodverordening COVID-19 veiligheidsregio Haaglanden' is niets geregeld ten aanzien van demonstraties. De burgemeester heeft de kennisgeving derhalve (terecht) beoordeeld op basis van de WOM.

Er mogen ook enkel beperkingen opgelegd worden aan het grondwettelijke recht op betoging indien die beperkingen door een formele wet (en dus niet met de noodverordening Haaglanden) zijn vastgesteld.

Vervolgens wordt echter weer een analogie getrokken met bovengenoemde noodverordening en wordt de demonstratie vergeleken met samenkomsten ter uitoefening van het recht op het vrij belijden van godsdienst of levensovertuiging. Daardoor komt de burgemeester uit op een maximum van 30 personen.

Op grond van de WOM kan een demonstratie worden beperkt ter bescherming van de gezondheid. Uit het besluit blijkt echter niet dat een afweging is gemaakt met betrekking tot deze specifieke demonstratie. De burgemeester wijst slechts naar de - niet voor demonstraties geldende - noodverordening. Niet duidelijk is waarom de burgemeester meent dat meer dan 30 personen op de betreffende locatie een gevaar voor de gezondheid oplevert.

Daarnaast is onduidelijk waarom de burgemeester de demonstratie vergelijkt met een samenkomst ter uitoefening van het recht op het vrij belijden van godsdienst of levensovertuiging. Anders dan bij het belijden van een godsdienst maakt het bij een demonstratie uit hoeveel personen kunnen deelnemen. Meer demonstranten zal een grotere impact hebben. Een beperking van het aantal personen is bij een demonstratie een grotere beperking van het grondrecht dan bij een godsdienstelijke samenkomst. Wat dat betreft kunnen de twee derhalve niet zo eenvoudig aan elkaar gelijk worden gesteld.

Wanneer de demonstratie zou worden vergeleken met een gemeenteraadsvergadering of een noodzakelijke samenkomst voor een bedrijf, instelling of organisatie, zou men op een maximum van 100 personen uitkomen. In tuincentra en woonboulevards mogen nog veel meer mensen aanwezig zijn. Ook in treinen wordt het weer druk, waarbij het veelal niet eens mogelijk is om anderhalve meter afstand te houden.

Het is niet in te zien waarom het op 19 mei 2020 in het kader van de coronamaatregelen wél is toegestaan om met maximaal 700 mensen te winkelen bij de IKEA⁸ en het niet toegestaan is om met maximaal 100 mensen een paar uur van het grondrecht op protest gebruik te maken en op te komen voor klimaatrechtvaardigheid en mensenrechten.

De beperking van de demonstratie tot een maximum van 30 personen is arbitrair. Uit het besluit blijkt niet dat is beoordeeld in hoeverre deze specifieke demonstratie, met de voorzorgsmaatregelen zoals deze door de organisatoren worden getroffen, met 100 deelnemers een gevaar zou vormen voor de gezondheid. Een specifieke afweging tussen het gevaar voor de gezondheid aan de ene kant en het recht op betoging aan de andere kant is niet gemaakt, althans dat blijkt niet uit het besluit. Evenmin blijkt uit

⁸ <https://www.trouw.nl/economie/op-naar-ikea-want-we-vervelen-ons-te-pletter~b8559384/>

het besluit of alternatieven zijn onderzocht, zoals het stellen van extra voorwaarden op het gebied van hygiëne. Het besluit is derhalve onvoldoende onderbouwd en kan reeds om die reden niet in stand blijven.

Er is door de organisatie van het protest gekozen voor een vorm van een klein protest van hooguit 100 deelnemers. Dat het tijdens de coronacrisis bij demonstraties nog wel om een beheersbare groep demonstranten moet gaan is immers goed te begrijpen, maar een demonstratie van 100 mensen is voor zowel de organisatie als de autoriteiten nog zeer makkelijk beheersbaar, zeker omdat er met de organisatie goede afspraken te maken zijn.

Ook relevant is dat bij deze specifieke demonstratie van 19 mei 2020, in tegenstelling tot bijvoorbeeld demonstraties over Zwarte Piet, geen onverwacht grote aanloop van medestanders of tegenstanders verwacht wordt.

Eerdere demonstraties in Den Haag tijdens corona wel toegestaan meer dan 30 deelnemers

Bij demonstraties tegen de coronamaatregelen en 5G, van 28 april 2020 en 5 mei 2020, werd er met meer dan 30 mensen gedemonstreerd (respectievelijk met ongeveer 100 en ongeveer 300 personen).⁹ Deze demonstraties waren niet aangemeld. De eerste demonstratie werd door de autoriteiten opgedragen zich naar het Malieveld te begeven omdat er meer dan 30 mensen aanwezig waren. De tweede demonstratie werd opgeheven omdat men zich niet aan de afstandseis hield, en niet omdat er meer dan 30 mensen aanwezig waren.¹⁰

De demonstratie van Code Rood is wél aangemeld. De organisatoren zijn zich zeer bewust van de coronacrisis en willen zich absoluut aan de maatregelen van afstand houden. Dit hebben zij ook helder vooraf aan de autoriteiten en aan alle potentiële deelnemers gecommuniceerd.

Het zou naast arbitrair ook onredelijke en onbillijk zijn als juist Code Rood met slechts 30 mensen mogen staan waar de eerdere protesten met meer mensen mochten doorgaan. Daarmee wordt het verkeerde signaal afgegeven dat het beter is om maar niet aan te melden en gewoon op te komen dagen met 100 mensen of meer. Dat kan niet de bedoeling zijn van de burgemeester.

⁹ Roorda en Brouwer, Coronacrisis en het recht (deel 11), De vrijheid om te demonstreren in coronatijd, 4.7, <https://www.openbareorde.nl/tijdschrift/coronacrisis-en-het-recht-deel-11/>.

¹⁰

<https://www.ad.nl/binnenland/tachtig-anti-lockdownactivisten-aangehouden-bij-demonstratie-in-den-haag~aa966a30/?referrer=https://www.google.com/>

Uitspraak voorzieningenrechter Amsterdam

Er is slechts één uitspraak gedaan over het demonstratierecht ten tijde van de coronacrisis. Die bespreken we hier kort.

De voorzieningenrechter in Amsterdam handhaafde op 3 april 2020 een verbod op een demonstratie in coronatijd (ECLI:NL:RBAMS:2020:2126). Dat ging om een demonstratie van daklozen voor de ingang van het gemeentehuis in Amsterdam.

De uitspraak gaat zeer ver en wordt als disproportioneel gezien door rechtswetenschappers.¹¹ Deze uitspraak werd ook gedaan op het hoogtepunt van de coronamaatregelen. Inmiddels is de situatie iets veranderd, in die zin dat er ingezet is op versoepeling.

Belangrijk uitgangspunt in de zaak in Amsterdam was dat de organisator van het protest 'niet aannemelijk heeft weten te maken dat hij kan garanderen dat bij de demonstratie de deelnemers voortdurend voldoende afstand tot elkaar zullen houden. Verzoeker kan geen garanties geven dat de deelnemers *zelf* zich aan die afstandsregel zullen houden en heeft al helemaal niet de gevolgen in de hand in het geval andere mensen op straat zich bij de demonstratie zullen gaan aansluiten of zich daartegen zullen gaan verzetten.' (r.o. 5.14).

De verzoeker staat bekend als een querulant bij de autoriteiten die, zo zegt de voorzieningenrechter in rechtsoverweging 5.15, 'onder meer en voor zover in dit geval relevant, herhaaldelijk, zonder duidelijke reden, geen (direct) gevolg geeft aan de vorderingen van de politie of van de beveiliging bij een vergadering van de gemeenteraad.'

Dit is geheel anders bij Code Rood. Code Rood is een goed georganiseerde actiegroep met een duidelijke structuur en doel. Code Rood heeft in het verleden altijd goede afspraken gemaakt met de autoriteiten en zich hieraan gehouden.

Ook is de locatie op 19 mei anders. Bij de demonstratie van Code Rood is er, door de minder centraal gelegen en minder drukke locatie, veel minder kans op dat omstanders zich ermee gaan bemoeien (r.o. 5.14).

¹¹ Roorda en Brouwer, Coronacrisis en het recht (deel 11), De vrijheid om te demonstreren in coronatijd, 4.1, <https://www.openbareorde.nl/tijdschrift/coronacrisis-en-het-recht-deel-11/>.

De beperking is disproportioneel

Cliënten kunnen zich niet vinden in de opgelegde beperking van de demonstratie omdat deze het recht op betoging en de vrijheid van meningsuiting, beschermd door artikel 9 van de Grondwet en artikel 11 van het EVRM, onnodig beperkt.

Het doel van de demonstratie is om met zo veel mogelijk mensen aandacht te vragen voor de noodzaak om Shell verantwoordelijk te houden voor klimaatverandering en mensenrechtenschendingen. Om een duidelijk statement te maken was oorspronkelijk het doel om een massale demonstratie te organiseren. Vanwege de coronacrisis is de demonstratie beperkt tot 100 personen, zodat men genoeg ruimte heeft om anderhalve meter afstand van elkaar te kunnen houden.

De organisatoren van de demonstratie hebben voldoende voorzorgsmaatregelen getroffen om het gevaar voor de gezondheid te beperken. Ze stellen een ordedienst aan die zorgdraagt voor een ordelijk verloop en toezicht houdt op de anderhalve meter afstand, deelnemers worden vooraf goed geïnformeerd over de getroffen maatregelen, er wordt een mogelijkheid gecreëerd om handen te wassen, alle materialen worden ontsmet en er worden mondkapjes uitgedeeld. Om afstand tussen de demonstranten te vergemakkelijken worden krijtmarkeringen op de grond gezet.

De betreffende locatie heeft een oppervlakte van 760 vierkante meter. Dat is ruim voldoende voor 100 personen om anderhalve meter afstand van elkaar te houden. Er zouden zelfs ruim 300 mensen passen, dus ook voor politie en omstanders is er voldoende ruimte om op veilige afstand te blijven.

Dat het goed mogelijk is om onder de huidige omstandigheden met een grote groep mensen veilig te demonstreren, blijkt ook uit een demonstratie in Tel Aviv op 19 april 2020. Naar schatting 2000 mensen demonstreerden tegen premier Netanyahu, waarbij de meeste van hen de voorgeschreven twee meter afstand goed in acht namen. Het leverde indrukwekkende beelden op.¹²

De beperking van de demonstratie tot maximaal 30 personen is een grote inbreuk op het recht op betoging van cliënten. Het aantal deelnemers is een wezenlijk onderdeel van de te uiten mening of overtuiging. Oorspronkelijk was het doel om een massale demonstratie te organiseren en op die manier aan te tonen dat een groot deel van de Nederlandse bevolking de boodschap (te weten Shell verantwoordelijk houden voor klimaatverandering en mensenrechtenschendingen) ondersteunt. Hoe groter de demonstratie, hoe groter de impact vanzelfsprekend zal zijn. Wanneer slechts een handjevol

¹² <https://nos.nl/artikel/2331041-israeliers-protesteren-op-afstand-teen-netanyahu.html>

mensen aan de demonstratie kan deelnemen, zal de boodschap anders overkomen. De boodschap zal tevens minder aandacht krijgen van bijvoorbeeld media.

Daarbij komt dat een maximaal aantal deelnemers betekent dat vanaf de 31e persoon het recht op betoging in het geheel wordt verboden. Deze 70 mensen kunnen hun mening dus in het geheel niet uiten op de manier zoals zij dat voor ogen hebben. Ook dat is een grote inbreuk op het recht van betoging.

We zijn inmiddels over de (eerste) piek van de coronacrisis heen en de maatregelen worden versoepeld. Kappers, visagisten, masseurs en tatoeëerders mogen hun deuren weer openen. Kennelijk wordt de gezondheid voldoende beschermd wanneer zij hygiënemaatregelen nemen, ondanks het feit dat ze niet op anderhalve meter afstand kunnen blijven. In winkels als IKEA mogen honderden mensen tegelijk naar binnen en winkelstraten, parken en treinen worden steeds voller. Ook dat is kennelijk verantwoord. Het is niet uit te leggen dat men wel met honderden tegelijk mag shoppen, terwijl een grondwettelijk beschermde statische demonstratie in grote mate wordt beperkt.

De demonstratie zoals deze is aangemeld levert aldus geen gevaar op voor de gezondheid. In elk geval is het gevaar niet dermate dat dit een beperking van het aantal deelnemers (tot 30 personen) rechtvaardigt. De organisatie heeft de omvang van de demonstratie reeds beperkt. Een verdere beperking kan het noodzakelijkheids criterium niet doorstaan.

Slot

Om bovenstaande redenen menen cliënten dat het bestreden besluit onrechtmatig is en niet in stand kan blijven. Zij verzoeken derhalve het besluit te schorsen en te bepalen dat de demonstratie doorgang mag vinden zoals deze op 4 mei jl. is aangemeld, te weten dat de demonstratie uit 100 personen mag bestaan.

Voorts verzoeken cliënten om verweerder te veroordelen in de kosten van dit geding, waaronder de kosten van door een derde beroepsmatig verleende rechtsbijstand.

Hoogachtend 10.2.E
10.2.E

10.2.E
10.2.E
mr. J. van Lunen en mr. J. Klaas

Bijlage 7

Code Rood

t.a.v. mevrouw 10.2.E

per e-mail: 10.2.E@gmail.com

Datum: 10.2.E

Onderwerp: Uw demonstratie van 19 mei 2020

Geachte mevrouw 10.2.E

Bij bijgaand besluit van 12 mei jl. heb ik, als waarnemend burgemeester van Den Haag, een beperking opgelegd aan uw demonstratie van 19 mei a.s.

Gelet op het bepaalde in artikel 39, eerste lid, onder d van de Wet veiligheidsregio's had ik dit besluit echter moeten ondertekenen in mijn hoedanigheid van Plaatsvervangend Voorzitter van de Veiligheidsregio Haaglanden.

10.2.E
Hierbij bekrachtig ik dan ook het bijgevoegde besluit van 12 mei jl.

10.2.E
De Plaatsvervangend Voorzitter van de Veiligheidsregio Haaglanden,

10.2.E
J.W. Remkes

10.2.E

BEZWAARSCHRIFT

Datum
14 mei 2020

Bent u het niet eens met dit besluit? En bent u belanghebbende? Dan kunt u een bezwaarschrift indienen. Stuur dit uiterlijk binnen zes weken na bekendmaking van dit besluit naar:

De Voorzitter van Veiligheidsregio Haaglanden

AWB/bezwaar
p/a Postbus 12 600
2500 DJ DEN HAAG

In het bezwaarschrift moet het volgende staan:

- naam en adres;
- datum en handtekening;
- een duidelijke omschrijving van het besluit waartegen u bezwaar maakt (stuur een kopie mee of noem het kenmerk);
- de argumenten voor bezwaar;
- dient u namens iemand anders het bezwaar in? Stuur dan een volmacht mee.

Bij een spoedeisend belang kunt u een verzoek om voorlopige voorziening indienen bij de rechtbank van Den Haag.

Bijlage 8

10.2.E

Van: 10.2.E <10.2.E@vrh.nl>
Verzonden: donderdag 14 mei 2020 13:36
Aan: 10.2.E
CC: 10.2.E; 10.2.E; 10.2.E
Onderwerp: RE: Verzoek bevestiging

Hallo 10.2.E

Na afstemming met de DPG hierbij de reactie op het verzoek.

Het doel van de kabinetsmaatregelen is om de kans op besmetting tussen personen te verkleinen. Hierbij is door het kabinet besloten dat bij samenkomsten die een uitzondering vormen binnen de noodverordening, een groep van maximaal 30 aangehouden dient te worden, waarbij inachtneming van de social distancing en hygiëne richtlijnen verplicht zijn. Deze maatregel is tot stand gekomen op basis van het advies van het Outbreak Management Team (OMT). Een specifieke geneeskundige of gezondheidskundige onderbouwing voor specifiek het maximale aantal van 30 personen is niet beschikbaar. Door de maatregel van maximaal 30 personen aan te houden is het risico op besmetting lager dan bij grotere samenkomsten, omdat daarmee de social distancing en hygiëne richtlijnen binnen groepen tot 30 personen beter geborgd kunnen worden.

Met vriendelijke groet,

10.2.E

Beleidsmedewerker
GHOR
Veiligheidsregio Haaglanden

Gegevens

M: 10.2.E
E: 10.2.E@vrh.nl
I: Vrh.nl

Adres

Bezoekadres: De Yp (*legitimatie verplicht*), Katschiplaan 10, 2496 ZN Den Haag
Postbus 52155, 2505 CD Den Haag

Bijlage 9

Organisatieonderdeel Eenheid Den Haag
CCB

Behandeld door 10.2.E
Functie Adviseur Conflict & Crisisbeheersing
Postadres Postbus 264
2501 CG Den Haag
Bezoekadres Katschiplaan 10
2496 ZN Den Haag
Telefoon 088-9648600
E-mail

De leden van de lokale driehoek Den Haag

Ons kenmerk
Uw kenmerk
In afschrift aan
Datum 15-05-2020
Bijlage(n) 0
Pagina 2

Onderwerp Demonstratie Code Rood

Geachte leden,

De organisatie Code Rood heeft aangekondigd op dinsdag 19 mei 2020 tussen 09.00 uur en 13.00 uur een demonstratie te willen houden bij het hoofdkantoor van Shell aan de Carel van Bylantlaan 16 te 's-Gravenhage. Men wil aandacht vragen voor het feit dat zij Shell (mede)verantwoordelijk houden voor de klimaatveranderingen. Zij hebben deze demonstratie aangemeld met een deelnemersaantal van 100 personen.

Dezelfde organisatie heeft, weliswaar met een andere organisator/vertegenwoordiger, ook een demonstratie aangekondigd op dezelfde dag en tijdstippen op het Plein met een deelnemersaantal van 50 personen. Zij willen aandacht vragen voor Shells klimaatvervuiling en mensenrechtenschendingen; verder willen zij de politieke leiders oproepen om ondernemingen zoals Shell effectief te reguleren.

Ook een derde demonstratie op deze dag tussen de eerder genoemde tijdstippen is door Code Rood (wederom andere organisator/vertegenwoordiger) gemeld voor de ingang van het Stadhuis. Zij protesteren tegen het te veel inperken van het demonstratierecht bij de demonstratie tegen Shell. Het aantal deelnemers hier betreft 40 personen.

Demonstratie

Bij alle drie de demonstraties zullen toespraken worden gehouden, worden spandoeken meegedragen en zal gebruik worden gemaakt van geluidsversterkende apparatuur.

Actualiteit

Op dit moment zijn de maatregelen die door de overheid zijn afgekondigd in verband met de bestrijding van het Covid-19 virus nog steeds van kracht. Dat betekent dat (geplande) bijeenkomsten van meer dan 30 personen nog steeds verboden zijn.

Ten aanzien van de organisatie Code Rood zijn de volgende bijzonderheden bekend:

- organisatie is landelijk actief;
- Code Rood bestaat uit verschillende organisaties, maar eigenlijk kan een ieder zich aansluiten.
- organisatie heeft zich bij meerdere acties in het land niet gehouden aan de met gemeente en politie gemaakte afspraken;
- acties bestaan vaak uit het blokkeren van gebouwen en wegen, niet meewerken bij aanhouding (verzet), besmeuren van gebouwen, vastplakken c.q. ketenen aan gebouwen;
- organisatie gaat zeer geregeld de confrontatie aan met de politie (landelijk);

«waakzaam en dienstbaar»

- De enige actie in de gemeente Den Haag betrof een actie op 31 januari 2020. Hierbij werd het hoofdkantoor van Shell bestormd, op dezelfde locatie als waar nu de eerste demonstratie is aangemeld. Bij deze actie werd de toegangslocatie, een trap, besmeurd. Ook liep een politieambtenaar daarbij lichte verwondingen op. In totaal werden die dag 33 aanhoudingen verricht.
- Andere acties van Code Rood binnen de gemeente Den Haag zijn ordentelijk verlopen.

SGBO

Gelet op de meerdere demonstraties tegelijkertijd van dezelfde organisatie op diverse locaties in de stad Den Haag, is besloten een Staf Grootchalig Bijzonder Optreden (SGBO) in te stellen. De Algemeen commandant (AC) van dit SGBO is de commissaris van politie ^{10.2.E} die opereert onder verantwoordelijkheid van de politiechef van de Eenheid Den Haag, ^{10.2.E}

^{10.2.E}

De AC is verantwoordelijk voor de voorbereiding van beleidsbeslissingen en borging van adequate operationele voorbereiding. Hij voorziet de driehoek van de noodzakelijke informatie om beleid te bepalen, sleutelbesluiten voor te bereiden en strategische beslissingen te kunnen nemen.

Beleidsuitgangspunten

De noodzakelijke veiligheidsmaatregelen richten zich met name op:

- het in goede orde laten verlopen van de demonstratie;
- het voorkomen van openbare ordeverstoringen;
- het voorkomen van confrontaties tussen deelnemers aan de demonstratie en derden;
- het tot aanhoudingen overgaan wanneer sprake is van strafbare feiten;
- de demonstratie laten verlopen zoals vooraf is kennisgegeven en besproken;
- overlast te beperken voor derden;
- het handhaven van de door de overheid opgelegde maatregelen in het kader van de bestrijding van Covid-19.

Vanuit de bovenstaande geformuleerde beleidsuitgangspunten stel ik u voor om de volgende operationele uitgangspunten vast te stellen.

Tolerantiegrenzen

De politie treedt in ieder geval op als er sprake is van:

- ... blokkades van doorgaande routes, vitale knooppunten, overheidsgebouwen, bedrijven en instellingen;
- confrontatie, dan wel dreigende confrontaties tussen de verschillende actiegroepen/demonstranten voorafgaand, tijdens en na de demonstraties;
- direct gevaar voor personen en/of goederen;
- het door aard, omvang of tijdsduur van de actie op onaanvaardbare wijze schade toebrengen aan derden;
- fysiek of verbaal de werkzaamheden van de hulpdiensten belemmeren of verstoren;
- dreigen met geweld en/of gebruiken van geweld tegen de hulpdiensten;
- het persoonlijk beledigen van politiepersoneel;
- het gooien van brandbommen, stenen, hout, verf etc.;
- overtredingen van de Wet Wapens en Munitie;
- strafbare feiten waarop voorlopige hechtenis is toegelaten;
- discriminatoire uittalingen, -geschriften of -afbeeldingen;
- (mondeling of bij geschrift) aanzetten tot haat of discriminatie van mensen (art.137d SR);
- belediging;
- racistische leuzen;

- het in brand steken van voorwerpen:
 - bij verbranding pop - waarvan de naam van beoogd slachtoffer zeer duidelijk is - te zien als bedreiging;
 - overige verbrandingen: strijdig met art. 5:34 APV;
- aanzetten tot geweld tegen personen of goederen;
- meevoeren van voorwerpen geschikt om te worden gebruikt bij wanordelijkheden zoals een ketting, knuppel en beschermende middelen;
- gezichtsbedekking in de vorm van sjaals, helm / bivakmuts en of andere vormen van gezichtsbedekking op basis van art. 5 WOM;
- meevoeren van voorwerpen die kennelijk het doel hebben het politieoptreden te hinderen;
- meevoeren van (gelijkende) aan ISIS (IS) gelieerde vlaggen/beeltenissen en uiterlijke kenmerken;
- voeren van verboden symbolen zoals o.a. hakenkruizen;
- andere feiten zoals vernoemd in het juridisch kader.

Personele inzet

Vooralsnog zal de politie-inzet ten behoeve van deze demonstraties bestaan uit de volgende onderdelen:

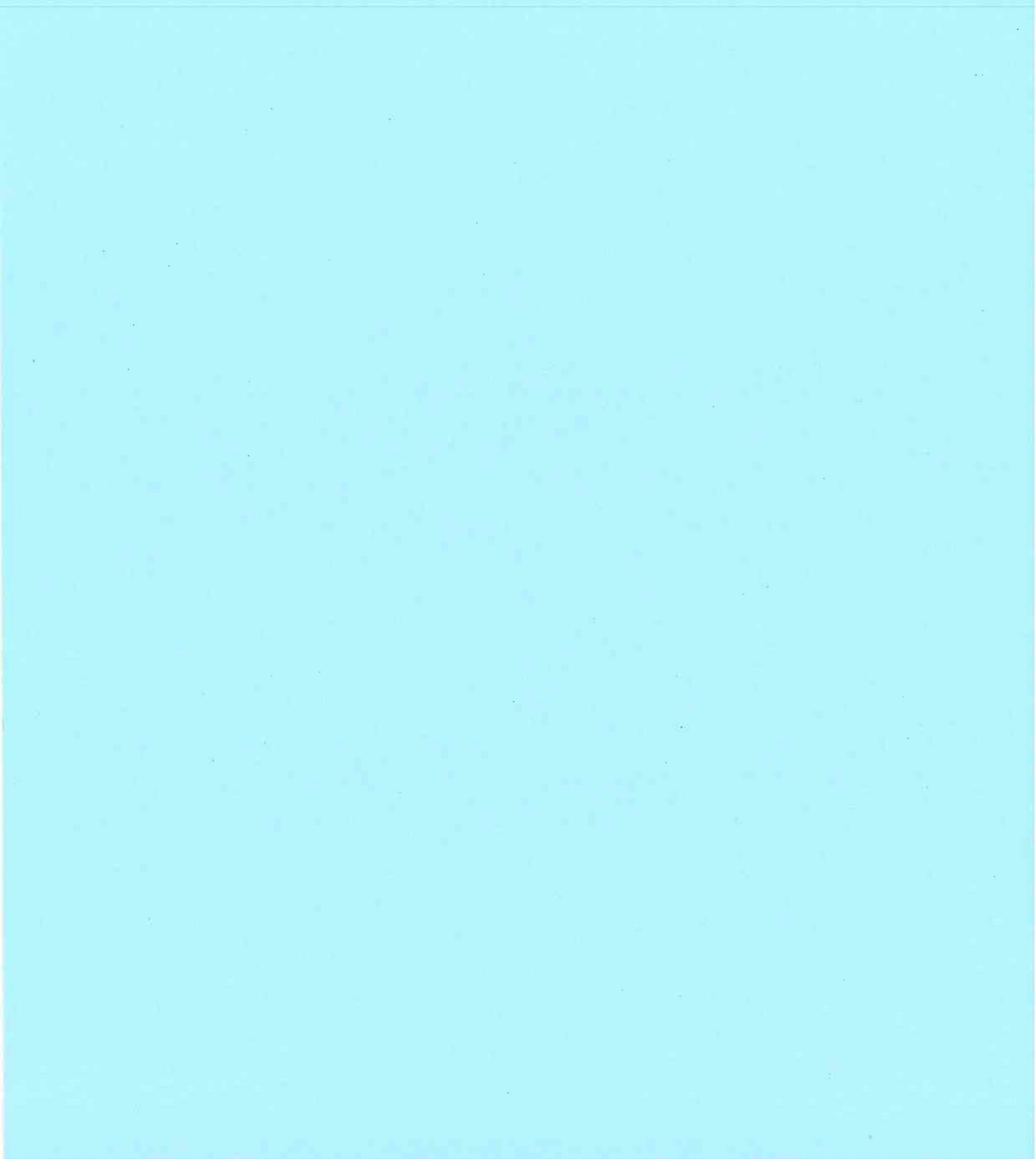
Deze inzet komt uit op een totale personeelsinzet van circa 10.2.E personen.

In aanloop naar de demonstratie zullen ontwikkelingen in de wijk en op sociale media nauwlettend worden gevolgd. Mochten actuele ontwikkelingen daartoe aanleiding geven dan wordt u hierover geïnformeerd.

Ik verzoek u in te stemmen met de voorgestelde beleidsuitgangspunten, tolerantiegrenzen, maatregelen en personeelsinzet.

Het hoofd Operatiën,

Bijlage 10

Rechtbank Den Haag
Sector Bestuursrecht
Postbus 20302
2500 EH Den Haag

per e-mail: vovoteam2@rb.denhaag@rechtspraak.nl

Datum: 15 mei 2020
Onderwerp: Verweerschrift en stukken

Voorzieningenrechter van de Rechtbank Den Haag

Verzoek om voorlopige voorziening van 14 mei 2020 tegen het besluit van 12 mei 2020 (bekrachtigd op 14 mei 2020)

Procedurenummers: 20 / 3493 BESLU en 20 / 3494 / BESLU

Verweerschrift

inzake

Mevrouw 10.2.E

En

Actiegroep Code Rood

Hierna gezamenlijk te noemen: verzoekers

Vertegenwoordigd door: 10.2.E en 10.2.E

tegen

de (plv.) Voorzitter van de Veiligheidsregio Haaglanden,

hierna te noemen: de voorzitter VRH

gemachtigde: 10.2.E MSc.

1. Inleiding

- 1.1 Op 4 mei jl. heeft mevrouw 10.2.E een kennisgeving gedaan van een demonstratie op dinsdag 19 mei 2020 tussen 09:00 en 13:00 uur (bijlage 1). Zij heeft aangegeven met 100 personen te willen demonstreren bij de hoofdingang van het gebouw van de Shell aan de Carel van Bylandtlaan 16 te Den Haag. Tijdens de demonstratie zal gebruik worden gemaakt van spandoeken, versterkt geluid voor muziek, sprekers en een beeldscherm voor videomateriaal. Verder heeft mevrouw 10.2.E aangegeven tijdens de demonstratie gebruik te willen maken van een dixie.

- 1.2 Bij besluit van 12 mei 2020 heeft de burgemeester van de gemeente Den Haag op grond van artikel 5 van de Wet openbare manifestaties een beperking aan de demonstratie opgelegd, die inhoudt dat de aangemelde demonstratie beperkt dient te blijven tot maximaal 30 personen (bijlage 2).
- 1.3 Op 13 mei 2020 heeft mevrouw 10.2.E pro forma bezwaar gemaakt tegen het besluit van 12 mei 2020 (bijlage 3).
- 1.4 Op 14 mei 2020 hebben verzoekers aanvullende gronden van bezwaar ingediend (bijlage 4) en uw rechtbank verzocht een voorlopige voorziening te treffen (bijlage 5).
- 1.5 Op 14 mei 2020 heeft de voorzitter VRH het besluit van de burgemeester van 12 mei 2020 bekrachtigd (bijlage 6).

2. Relevant juridisch kader en rechtspraak

- 2.1 Voorop staat – stellig ook voor de voorzitter VRH – dat het recht op betoging en vrije meningsuiting zoveel mogelijk moet worden gewaarborgd. Tegelijkertijd moet worden vastgesteld dat zowel artikel 9 lid 2 Grondwet als artikel 2 Wet openbare manifestaties (WOM) bepalen dat – onder meer – “ter bescherming van de gezondheid,” beperkingen aan het recht van betoging kunnen worden gesteld. Artikel 5 WOM bepaalt:

“1.De burgemeester kan naar aanleiding van een kennisgeving voorschriften en beperkingen stellen of een verbod geven.
(...)
3.Een voorschrift, beperking of verbod kan geen betrekking hebben op de inhoud van hetgeen wordt beleden, onderscheidenlijk van de te openbaren gedachten of gevoelens.”
- 2.2 Het recht tot vergadering en betoging is dus niet absoluut, in de zin dat dit recht altijd zou moeten prevaleren. Evenals overige grondrechten dient dit recht te functioneren in een onderling samenhangende en evenwichtige afweging met andere waarden en belangen.¹ Wanneer een kennisgeving van een voorgenomen demonstratie wordt gedaan, zal moeten worden gezien of er – gelet op de belangen genoemd in artikel 9 lid 2 Grondwet en artikel 2 WOM – aanleiding bestaat daaraan voorschriften of beperkingen te stellen dan wel een demonstratie te verbieden. Een burgemeester (en in dit geval dus ook de voorzitter van de VRH) heeft daarbij beoordelingsruimte.
- 2.3 Bij de grondwetsherziening, noch bij de totstandkoming van de Wet openbare manifestaties is nader ingegaan op de precieze inhoud van het doelcriterium ‘de bescherming van de gezondheid’. Van de zijde van de regering is wel als voorbeeld genoemd, dat het recht op betoging geen beletsel behoort te vormen om bijeenkomsten te verbieden wanneer dat ter bestrijding van een epidemie vereist is².

Uit de jurisprudentie van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State blijkt bovendien, dat de bescherming van de gezondheid mede de gezondheid van de betogers zelf omvat. Zie: ABRvS 25 maart 2015, 201401086/1/A3

¹ Kamerstukken II 1975-1976, 13 872, nr. 3, p. 16.

² Kamerstukken II 1975/76, 13 872, nr. 3, blz. 39.

- 2.4 In de rechtspraak is overwogen dat te stellen beperkingen en voorschriften, net als overigens verboden, proportioneel moeten zijn. Over het algemeen zal een beperking tot een verafgelegen plaats op een vroeg tijdstip een onevenredige beperking van de demonstratievrijheid vormen. Het is van belang dat deelnemers zo mogelijk nog steeds in staat zijn hun gedachten en gevoelens over maatschappelijke en politieke kwesties aan anderen kenbaar te maken.

Vgl.: Voorz. Rechtbank Arnhem 13 mei 2005, AB 2005, 294 en Voorz. Rechtbank Roermond 3 maart 2006, AWB 06/339.

- 2.5 In dat verband is van belang dat verzoekers a.s. dinsdag op de door hen gewenste locatie en tijdens de door hen gewenste tijden met tientallen personen kunnen demonstreren.

3. Gronden verzoek voorlopige voorziening

- 3.1 Verzoekers hebben, samengevat, het volgende aangevoerd:

1. Beperken mag, maar moet ook in coronatijd proportioneel zijn, een legitiem doel hebben en noodzakelijk zijn in een democratische samenleving;
2. Het besluit is onvoldoende onderbouwd;
3. Eerdere demonstraties met meer dan 30 deelnemers zijn in Den Haag wel toegestaan tijdens corona;
4. De uitspraak is disproportioneel.

4. Bespreking gronden voorlopige voorziening

4.1 Ad 1 en 4

Het behoeft geen betoog dat er op dit moment sprake is van zeer bijzondere omstandigheden. Er heerst een pandemie, die wereldwijd (en dus ook in Nederland) noopt tot zeer strenge maatregelen om verdere verspreiding van dit virus zoveel mogelijk te voorkomen. Ter uitvoering van opdrachten van de Rijksoverheid (gebaseerd op artikel 7 van de Wet publieke gezondheid) zijn er meerdere noodverordeningen vastgesteld (laatstelijk op 11 mei 2020, zie bijlage 7), waarin algemeen verbindende voorschriften zijn opgenomen ter bescherming van de veiligheid en gezondheid van burgers. In de huidige noodverordening is bepaald dat het, behoudens enkele uitzonderingen, verboden is om samenkomsten te laten plaatsvinden, te laten organiseren of te laten ontstaan dan wel aan dergelijke samenkomsten deel te nemen. Dit geeft reeds aan hoe ernstig de situatie is.

Ten aanzien van de uitzonderingen op het verbod om samenkomsten te laten plaatsvinden is in de noodverordening het volgende bepaald:

"Onderdeel a ziet op wettelijk verplichte samenkomsten, zoals vergaderingen van gemeenteraden en andere vertegenwoordigende organen, mits daarbij niet meer dan honderd personen aanwezig zijn. Aan vergaderingen van de Staten-Generaal is geen maximumaantal personen verboden. Het gaat in deze uitzondering alleen om de wettelijk verplichte vergaderingen. Sinds 9 april 2020 geldt de Tijdelijke wet digitale beraadslaging en besluitvorming provincies, gemeenten, waterschappen en openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba, op grond waarvan wettelijk verplichte vergaderingen van decentrale vertegenwoordigende lichamen ook in een digitale omgeving kunnen plaatsvinden. De uitzondering voor 'samenkomsten die noodzakelijk zijn voor de continuering van de dagelijkse werkzaamheden van instellingen, bedrijven en andere organisaties, mits daarbij niet meer dan honderd personen aanwezig zijn en maatregelen zijn getroffen om 1,5 meter afstand tussen de aanwezigen te garanderen' (onderdeel b) moet terughoudend

geïnterpreteerd worden. Te denken valt aan de organisatie van staatsexamens. Activiteiten die ook georganiseerd kunnen worden zonder een fysieke samenkomst of activiteiten die enkel gericht zijn op vermaak, voldoen niet aan de eis van noodzakelijkheid en vallen derhalve niet onder deze uitzondering.

Onderdeel c bevat een uitzondering voor uitvaarten (begrafenissen en crematieplechtigheden) en huwelijksvoltrekkingen, mits daarbij niet meer dan dertig personen aanwezig zijn. De uitzondering voor uitvaarten ziet niet op asverstrooiing. Een fundamenteel verschil is dat een uitvaartplechtigheid krachtens de Wet op de lijkbezorging in beginsel uiterlijk op de zesde werkdag na overlijden moet plaatsvinden. De asverstrooiing kan ook op een later moment plaatsvinden.

Onderdeel d bevat een uitzondering voor samenkomsten van religieuze of levensbeschouwelijke aard. Deze bepaling doet niet af aan de dringende oproep van het kabinet om erediensten (waaronder de reguliere kerkdienst en het vrijdagmiddaggebed) tot een minimum te beperken en waar mogelijk digitaal uit te zenden zodat mensen op afstand de dienst kunnen volgen."

Uit alles blijkt kortom dat samenkomsten van groepen personen zoveel mogelijk voorkomen moeten worden.

De noodverordening heeft weliswaar niet rechtstreeks betrekking op demonstraties, maar uiteraard is de reden voor het instellen van de noodverordening (de bescherming van de gezondheid door het treffen van maatregelen om verdere verspreiding van het virus te voorkomen) ook uiterst relevant bij de beoordeling van kennisgevingen van demonstraties. Voor demonstraties geldt immers dat de bescherming van de gezondheid een van de drie doelcriteria betreft, op grond waarvan een beperking of een verbod aan demonstratie kan worden opgelegd. De voorzitter VRH is daarom van mening dat ter bescherming van de gezondheid ook bij demonstraties terughoudendheid geboden is ten aanzien van het laten samenkomen van grotere groepen personen. De voorzitter van de VRH ziet zich hierin gesteund door de GGD GHOR Haaglanden. Ook zij adviseren thans bij demonstraties een maximum aan te houden van 30 personen. Uit navraag bij de GGD GHOR Haaglanden is gebleken dat dit standpunt ook ten aanzien van deze specifieke demonstratie geldt (zie bijlage 8). Zoals de GGD GHOR overweegt is het risico op besmetting bij groepen tot 30 personen lager dan bij grotere samenkomsten, omdat daarmee de social distancing en hygienerichtlijnen beter geborgd kunnen worden. Dit is bij uitstek in onderhavig geval van belang, nu uit informatie van de politie (bijlage 9) blijkt dat Code Rood:

- zich bij meerdere acties in het land niet heeft gehouden aan de met de gemeente en de politie gemaakte afspraken;
- acties vaak bestaan uit het blokkeren van gebouwen en wegen, het niet meewerken bij aanhouding (verzet), het besmeuren van gebouwen, vastplakken c.q. ketenen aan gebouwen;
- de organisatie geregeld de confrontatie met de politie aangaat;
- op 31 januari 2020 het hoofdkantoor van de Shell heeft bestormd, op dezelfde locatie waar nu de demonstratie is aangemeld. Bij deze actie werd de toegangslocatie besmeurd. Ook liep een politieambtenaar lichte verwondingen op. In totaal werden er die dag 33 aanhoudingen verricht.

Gelet op het voorgaande kan er zeker niet vanuit worden gegaan dat (al) de demonstranten van Code Rood zich netjes aan de voorschriften en afspraken zullen houden. Dat klemmt temeer in een situatie als de onderhavige. Vooral in dit geval is het vasthouden aan het maximum van 30 demonstranten dus van groot belang.

In het licht van het voorgaande is voorts relevant dat de wetgever (N.B. als enige voorbeeld!) heeft overwogen dat het recht op betoging geen beletsel hoort te vormen om een demonstratie te verbieden wanneer dat ter bestrijding van een epidemie vereist is. Juist ten tijde van een pandemie is het derhalve niet onredelijk om een kennisgeving van een demonstratie kritischer te beoordelen. In onderhavige zaak gaat het bovendien niet om een verbod, maar slechts om een beperking waarmee verzoekers nog altijd met tientallen personen op de door hen gewenste locatie en tijdens de door hen gewenste tijden kunnen demonstreren. Verzoekers kunnen ook met dit besluit hun gedachten en gevoelens derhalve zeer duidelijk openbaren. Vooral onder alle voormelde omstandigheden is de voorzitter van de VRH van mening dat dit een bepaald proportioneel besluit betreft.

4.2 Ad 2

De voorzitter VRH is van mening dat uit het besluit, alsmede uit dit verweerschrift, duidelijk blijkt waarom hij het opleggen van een beperking in dit geval nodig heeft geacht. Voorts is hij van mening dat de aangevoerde argumenten zijn besluit kunnen dragen. In dit verband wijst de voorzitter van de VRH er nogmaals op dat hij bij de bepaling of er in een bepaald geval aanleiding bestaat een beperking op te leggen beoordelingsruimte heeft.

4.3 Ad 3

De voorzitter van de VRH vat deze grond van verzoekers op als een beroep op het gelijkheidsbeginsel. Dit beroep kan volgens de voorzitter van de VRH niet slagen. Van de door verzoekers genoemde demonstraties is, in tegenstelling tot onderhavige demonstratie, niet vooraf kennisgegeven. Indien dat wel gedaan zou zijn, zou hetzelfde beleid gehanteerd zijn ten aanzien van de onderhavige demonstratie: maximaal 30 demonstranten. Verder geldt dat op het moment dat de autoriteiten geconfronteerd worden met een niet-aangemelde demonstratie op dat moment beoordeeld dient te worden hoe het beste met deze situatie kan worden omgegaan. Hierbij spelen uiteraard meerdere belangen een rol, waaronder de openbare orde. Ook in deze gevallen is overigens besloten beide demonstraties te beëindigen, omdat de demonstranten zich niet wilden of konden houden aan de maatregelen die uit het oogpunt van de bescherming van de gezondheid nodig werden geacht. Het ging hierbij om de grootte van de demonstratie en om de onderlinge afstand tussen de verschillende betogers.

Ook de stelling van verzoekers dat het mensen wel is toegestaan om winkels, zoals de IKEA, te bezoeken vat de voorzitter van de VRH op als een beroep op het gelijkheidsbeginsel. Ook dit beroep kan volgens de voorzitter van de VRH niet slagen. Er is geen sprake van vergelijkbare gevallen. Het gaat om mensen die individueel of slechts met enkele anderen een winkel bezoeken en niet om samenkomsten van grote groepen mensen tegelijkertijd. Verder geldt dat het op grond van de noodverordening mogelijk is om gebieden (waaronder winkels) te sluiten, indien dat nodig is. In de toelichting van de noodverordening wordt hierover het volgende opgemerkt:

"Dit artikel drukt uit dat de plaatsvervangend voorzitter bepaalde gebieden en locaties kan aanwijzen waar niemand zich mag bevinden. Dat gaat verder dan het verbod op samenkomsten (artikel 2.1) en de verplichting om afstand te houden (artikel 2.2); in dit geval mag niemand zich meer in het gebied bevinden, behalve de personen genoemd in het tweede lid. Daarnaast gelden de algemene uitzonderingen genoemd in artikel 3.1 van deze verordening.

Een gebied kan ook een specifieke locatie zijn, zoals een winkel. Ook vakantieparken, campings, parken, natuurgebieden, zwembegelegenheden en stranden kunnen worden aangewezen indien op deze locaties niet of niet in voldoende mate de beperkende maatregel

met betrekking tot het houden van 1,5 meterafstand tussen daar aanwezige personen in acht wordt genomen of het niet in acht nemen daarvan dreigt. De plaatsvervangend voorzitter kan ook een gebied of locatie aanwijzen indien hij dat noodzakelijk acht om de zorgcontinuïteit in de regio te garanderen."

Datum
15 mei 2020

- 4.4 Op grond van het voorgaande stelt de voorzitter van de VRH zich op het standpunt dat de door verzoekers aangevoerde gronden niet tot het oordeel kunnen leiden, dat de opgelegde beperking niet in redelijkheid kon worden opgelegd. De gestelde beperking is proportioneel en rechtmatig.

5 Conclusie

- 5.1 Ik verzoek u de gevraagde voorlopige voorziening af te wijzen; kosten rechtens.

De (plv.) voorzitter van de VRH,
namens deze

102E

Bijlage 11

uitspraak

RECHTBANK DEN HAAG

Bestuursrecht

zaaknummers: SGR 20/3493 BESLU en SGR 20/3494 BESLU

uitspraak van de voorzieningenrechter van 18 mei 2020 op het verzoek om een voorlopige voorziening van

1. ^{10.2.E} te Den Haag, verzoekster,
(gemachtigde: ^{10.2.E}),

2. **Actiegroep Code Rood**, te Utrecht, verzoeker,
(gemachtigde: ^{10.2.E}),
tezamen ook verzoekers genoemd,

tegen

de plaatsvervangend voorzitter van de Veiligheidsregio Haaglanden, verweerder
(gemachtigde: ^{10.2.E}).

Procesverloop

Op 4 mei 2020 heeft ^{10.2.E} namens verzoeker, een kennisgeving gedaan van een demonstratie bij Shell te Den Haag op dinsdag 19 mei 2020 van 09:00 tot 13:00 uur. Verzoeker verwacht honderd deelnemers. Het doel van de demonstratie is aandacht vragen voor de noodzaak om Shell verantwoordelijk te houden voor klimaatverandering en mensenrechtenschendingen; aandeelhouders verdienen geld ten koste van mens en planeet. De deelnemers verzamelen ter plekke en er zal geen route worden afgelegd. Tijdens de demonstratie wenst verzoeker gebruik te maken van spandoeken, versterkt geluid voor muziek en sprekers, alsmede een beeldscherm voor videomateriaal. Een ordedienst wordt aangesteld, die zorgdraagt voor een ordelijk verloop en ook toezicht houdt op de 1,5 meter afstand. Vooraf worden de deelnemers geïnformeerd over deze maatregel, er wordt gezorgd voor de mogelijkheid om handen te wassen en er is iemand verantwoordelijk voor het schoonmaken van materialen die worden aangeraakt. Voorts wil men een Dixie laten plaatsen.

Bij besluit van 12 mei 2020 (het bestreden besluit), gericht aan verzoeker, heeft de waarnemend burgemeester van Den Haag besloten de demonstratie te beperken tot maximaal dertig deelnemers.

Verzoekster heeft bezwaar gemaakt tegen het bestreden besluit.

Bij brief van 14 mei 2020 van verzoekers is meegedeeld dat verzoeker zich aansluit bij het bezwaar en dat voor de aanvullende gronden wordt verwezen naar de gelijklopende gronden van het verzoek om een voorlopige voorziening.

Verzoekers hebben de voorzieningenrechter verzocht een voorlopige voorziening te treffen. Het verzoek van verzoekster is geregistreerd onder nummer SGR 20/3493 BESLU en het verzoek van verzoeker onder nummer SGR 20/3494 BESLU.

Bij besluit van 14 mei 2020 heeft verweerder het bestreden besluit bekrachtigd.

Verweerder heeft een verweerschrift ingediend.

De gemachtigde van verzoekster fungeert voor verzoekers uit praktische overwegingen als aanspreekpunt voor de voorzieningenrechter.

Met instemming van partijen heeft het onderzoek ter zitting via Skype plaatsgevonden op 15 mei 2020. Aan de Skype-zitting hebben deelgenomen: verzoekster, bijgestaan door haar gemachtigde; verzoeker, vertegenwoordigd door ^{10.2.E} bijgestaan door zijn gemachtigde en namens verweerder heeft diens gemachtigde telefonisch deelgenomen aan de videozitting.

Overwegingen

1.1. Het oordeel van de voorzieningenrechter heeft een voorlopig karakter en bindt de rechtbank in een (eventueel) bodemgeding niet.

1.2. De voorzieningenrechter acht het spoedeisend belang in dit geval gegeven, nu de demonstratie plaatsvindt op 19 mei 2020.

2. Verweerder heeft met het bestreden besluit de demonstratie toegestaan, maar deze, op grond van artikel 5 van de Wet openbare manifestaties (Wom), beperkt tot maximaal dertig deelnemers. Verweerder heeft vermeld dat in de 'Noodverordening COVID-19 veiligheidsregio Haaglanden 11 mei 2020' (de Noodverordening) bepalingen zijn opgenomen met betrekking tot bepaalde samenkomsten, maar niet met betrekking tot demonstraties. Daarom dient de kennisgeving te worden beoordeeld op grond van de Wom. Ingevolge de Wom kunnen op drie gronden beperkingen worden opgelegd aan een demonstratie, onder meer ter bescherming van de gezondheid. Uit de uitspraak van 25 maart 2015 van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (de Afdeling, ECLI:NL:RVS:2015:899) volgt dat de bescherming van de gezondheid ook ziet op de gezondheid van de betogers zelf. Bij de grondwetsherziening noch bij de totstandkoming van de Wom is nader ingegaan op de precieze inhoud van dit doelcriterium. De regering heeft als voorbeeld genoemd dat het recht op betoging geen beletsel behoort te vormen om bijeenkomsten te verbieden wanneer dat ter bestrijding van een epidemie vereist is. Verweerder verwijst naar de pandemie van het Corona virus (COVID-19). Ter bescherming van de veiligheid en de gezondheid worden door de (Rijks)overheid maatregelen genomen om verdere verspreiding van het virus tegen te gaan. Naar analogie van de maatregelen van de overheid en de Noodverordening, waarbij bepaalde samenkomsten worden beperkt tot maximaal dertig personen, stelt verweerder dat een demonstratie beperkt dient te blijven tot maximaal dertig deelnemers. De GGD GHOR Haaglanden heeft verweerder geadviseerd, ter voorkoming van verdere verspreiding van COVID-19, op dit moment bij demonstraties uit te gaan van dit maximum van 30 personen. Verweerder overweegt dat bij grotere groepen het risico op verspreiding van COVID-19 te groot is, ook als zij daarbij minimaal 1,5 meter afstand houden van elkaar. Dit geldt evenzeer voor demonstraties. De stelling dat op het plein voor het gebouw van Shell meer dan dertig personen op minimaal 1,5 meter afstand van elkaar kunnen staan, geeft verweerder geen aanleiding om een demonstratie met meer dan dertig personen toe te staan. Er moet ook rekening gehouden worden met omstanders en voorbijgangers, die ook voldoende ruimte moeten hebben om zich op genoemde locatie te

bewegen. Verder geldt dat de politie voldoende veilige werkruimte moet hebben om op te kunnen treden in het geval van ongeregelde heden of calamiteiten.

3.1. Verzoekers kunnen zich niet vinden in het bestreden besluit. Zij hebben - kort samengevat - aangevoerd dat het besluit onvoldoende onderbouwd is. Zo is een maximum van dertig deelnemers arbitrair en is niet beoordeeld in hoeverre deze specifieke demonstratie op die locatie met honderd deelnemers een gevaar zou vormen voor de gezondheid. Evenmin blijkt of alternatieven zijn onderzocht, zoals het stellen van extra voorwaarden op het gebied van hygiëne. Verzoekers wijzen op eerdere, niet aangekondigde, demonstraties met meer dan dertig deelnemers in Den Haag na de Corona-uitbraak die wel zijn toegestaan. Hiertoe is verwezen naar de demonstraties van 28 april 2020 en 5 mei 2020. Anders dan aan de orde in de uitspraak van de voorzieningenrechter van de rechtbank Amsterdam van 3 april 2020 (ECLI:NL:RBAMS:2020:2126), is verzoeker een goed georganiseerde actiegroep. Verzoeker heeft in het verleden altijd goede afspraken gemaakt met de autoriteiten en zich hieraan gehouden. Ook de locatie is anders, minder centraal gelegen en minder druk, met veel minder kans dat omstanders zich ermee gaan bemoeien. Verzoekers achten de beperking disproportioneel.

3.2. Verzoekster heeft aangevoerd dat zij belanghebbende is in deze zaak. Zij is één van de organisatoren van de demonstratie en wenst in de toekomst wellicht vaker demonstraties te organiseren. Daarnaast is zij beoogd deelnemer aan de demonstratie. Door het gestelde maximum aantal deelnemers is niet zeker of zij nog aan de demonstratie kan deelnemen en of zij aldus van haar recht op betoging gebruik kan maken. Verweerder heeft niet betwist dat verzoekster belanghebbende is en de voorzieningenrechter ziet vooralsnog geen aanleiding om verzoekster niet als zodanig aan te merken.

4. De voorzieningenrechter komt tot de volgende beoordeling.

4.1. Het recht op betoging is een grondrecht. Niet in geschil is dat in de Noodverordening geen bepaling is opgenomen met betrekking tot demonstraties. Evenmin is in geschil dat de kennisgeving dient te worden beoordeeld op grond van de Wom. De Wom biedt regels waaronder beperkingen kunnen worden opgelegd.

4.2. Ingevolge artikel 2 van de Wom kunnen de bij of krachtens de bepalingen uit deze paragraaf aan overheidsorganen gegeven bevoegdheden tot beperking van het recht tot het belijden van godsdienst of levensovertuiging en het recht tot vergadering en betoging, slechts worden aangewend ter bescherming van de gezondheid, in het belang van het verkeer en ter bestrijding of voorkoming van wanordelijkheden.

Ingevolge artikel 5, eerste lid, van de Wom kan de burgemeester naar aanleiding van een kennisgeving voorschriften en beperkingen stellen of een verbod geven.

Ingevolge het tweede lid aanhef en onder c, kan een verbod slechts worden gegeven indien een van de in artikel 2 genoemde belangen dat vordert.

In het derde lid is bepaald dat een voorschrift, beperking of verbod geen betrekking kan hebben op de inhoud van hetgeen wordt beleden, onderscheidenlijk van de te openbaren gedachten of gevoelens.

In artikel 39, eerste lid, aanhef en onder d, van de Wet veiligheidsregio's, is bepaald dat in geval van een ramp of crisis van meer dan plaatselijke betekenis, of van ernstige vrees voor het ontstaan daarvan, de voorzitter van de veiligheidsregio ten behoeve van de

rampenbestrijding en crisisbeheersing in de betrokken gemeenten bij uitsluiting bevoegd is toepassing te geven aan de artikelen 5 tot en met 9 van de Wom. Deze bepaling is relevant omdat het bestreden besluit moet worden genomen door de voorzitter van de veiligheidsregio, in plaats van door de burgemeester, zoals in de Wom is voorgeschreven.

Verweerder heeft bij besluit van 14 mei 2020 het bestreden besluit bekrachtigd.

4.3. De voorzieningenrechter stelt voorop dat niet in geschil is dat sprake is van een beperking en geen verbod op de betoging. Uit de door verweerder aangehaalde uitspraak van de Afdeling van 25 maart 2015 volgt dat ingevolge artikel 5, tweede lid, aanhef en onder c, van de Wom een verbod slechts kan worden gegeven indien een van de in artikel 2 genoemde belangen dat vordert. Dit noodzakelijkheidsvereiste, dat tevens recht doet aan de proportionaliteitsmaatstaf van het tweede lid van artikel 11 van het EVRM, vormt een strenger criterium dan dat welk geldt voor het stellen van beperkingen die niet op een verbod neerkomen. Voor beperkingen is voldoende dat deze dienstig zijn aan een of meer van de in artikel 2 van de Wom genoemde belangen.

Anders dan verzoekers stellen is het noodzakelijkheidsvereiste hier dan ook niet van toepassing, nu het gaat om een beperking en niet een verbod. De voorzieningenrechter dient te beoordelen of verweerder deze beperking in redelijkheid heeft kunnen opleggen.

4.4. Verweerder stelt dat de beperking is opgelegd in verband met de volksgezondheid in het algemeen en in het bijzonder de gezondheid van de deelnemers van de demonstratie en de gezondheid van de politiemedewerkers die moeten kunnen optreden in het geval van ongeregelde heden of calamiteiten.

Verweerder heeft toegelicht dat momenteel in beginsel een maximum van dertig deelnemers als uitgangspunt wordt gehanteerd en dat vervolgens wordt gekeken of voor de specifieke demonstratie dit beginsel moet worden toegepast of dat er aanleiding is om een ander aantal deelnemers te hanteren. Voor deze specifieke demonstratie is advies gevraagd aan de GGD. Dit advies is door de GGD GHOR bevestigd bij mail van 14 mei 2020. In deze mail is het volgende vermeld. Het doel van de kabinetsmaatregelen is om de kans op besmetting tussen personen te verkleinen. Hierbij is door het kabinet besloten dat bij samenkomsten die een uitzondering vormen binnen de noodverordening, een groep van maximaal 30 aangehouden dient te worden, waarbij inachtneming van de social distancing en hygiëne richtlijnen verplicht zijn. Deze maatregel is tot stand gekomen op basis van het advies van het Outbreak Management Team (OMT). Een specifieke geneeskundige of gezondheidkundige onderbouwing voor specifiek het maximale aantal van 30 personen is niet beschikbaar. Door deze maatregel aan te houden is het risico op besmetting lager dan bij grotere samenkomsten, omdat daarmee de social distancing en hygiëne richtlijnen bij groepen tot 30 personen beter geborgd kunnen worden. Verweerder stelt dat deze demonstratie onderwerp van overleg is geweest bij het Driehoeksoverleg en dat de beperking tot maximaal 30 deelnemers ook voor deze demonstratie moet gelden. Voorts heeft verweerder deze beperking gezien in het licht van de maatregelen van overheidswege en de Noodverordening.

De voorzieningenrechter overweegt dat de maatregelen die van overheidswege zijn afgekondigd om de verspreiding van het Corona virus in te dammen, onder meer te vinden zijn op de website van het RIVM. Per 11 mei 2020 is een versoepeling van de maatregelen voorzien voor bepaalde sectoren (in de buurt), waarbij geen druk komt op de openbare ruimte. Nog altijd geldt dat drukte moet worden vermeden en dat er een minimale afstand van 1,5 meter tussen personen moet worden gehandhaafd.

De voorzieningenrechter acht het uitgangspunt van verweerder van maximaal dertig deelnemers op voorhand niet onredelijk, op grond van het advies van de GGD GHOR en mede gezien in het licht van de maatregelen van de overheid en de Noodverordening. Verweerder heeft hiermee vooralsnog voldoende onderbouwd waarom de betreffende beperking is gesteld.

Dat een aantal van maximaal dertig deelnemers arbitrair overkomt, kan aan het voorgaande niet afdoen. De stelling dat op de locatie waar de demonstratie zal plaatsvinden met inachtneming van de 1,5 meter maatregel meer mensen kunnen deelnemen, kan evenmin afdoen aan het te hanteren uitgangspunt van maximaal dertig deelnemers. Dit laat namelijk onverlet dat, zoals door de GGD GHOR is gesteld, door dit maximum aantal aan te houden het risico op besmetting lager is dan bij grotere samenkomsten, omdat daarmee de social distancing en hygiëne richtlijnen bij groepen tot 30 personen beter geborgd kunnen worden.

4.5. Verweerder heeft hierbij mogen meewegen dat, gelet op de brief van de politie van 15 mei 2020 aan de lokale driehoek Den Haag, er zorgen bestaan omtrent de vraag of verzoeker zich zal houden aan gemaakte afspraken. Verweerder heeft hierin aanleiding kunnen zien niet van het maximum van 30 deelnemers af te wijken. Uit deze brief blijkt onder meer dat de organisatie Code Rood landelijk actief is en dat de organisatie zich bij meerdere acties in het land niet heeft gehouden aan de met gemeente en politie gemaakte afspraken. Bij de actie in de gemeente Den Haag op 31 januari 2020 werd het hoofdkantoor van Shell op dezelfde locatie bestormd. De toegangslocatie, een trap, werd bij deze actie besmeurd. Een politieambtenaar heeft lichte verwondingen opgelopen. In totaal werden die dag 33 aanhoudingen verricht.

Ter zitting is namens verzoeker te kennen gegeven dat men zich niet herkent in dit beeld en dat er goed afspraken zijn te maken met verzoeker. Dat het in het verleden wel eens is mis gegaan is een kwestie van interpretatie. Verzoekster heeft ter zitting meegedeeld dat de demonstratie op 31 januari 2020 was georganiseerd door een andere organisatie, te weten Extinction Rebellion. Verweerder heeft ter zitting gewezen op de website van Extinction Rebellion, waar is vermeld dat Extinction Rebellion op 31 januari 2020 samen met verzoeker een actie heeft gehouden bij het hoofdkantoor van Shell. Ook op de website van verzoeker is volgens verweerder deze actie vermeld. Verzoekers hebben dit niet weersproken.

Het voorgaande onderstreept het belang van de gestelde beperking. Er moet rekening gehouden worden met de gezondheid van deelnemers, ordehandhavers, omstanders en voorbijgangers. Als de demonstratie op welke manier ook, niet loopt zoals gepland, is handhavend optreden van de politie nodig. Handhaving vergt in een geval als dit, vaak fysiek contact. Verweerder heeft dan ook op goede gronden gesteld dat de politie voldoende veilige werkruimte moet hebben in het geval van ongeregelde of calamiteiten. Dat volgens verzoekers geen onverwachte toeloop van mede- of tegenstanders valt te verwachten, is een aanname en maakt het voorgaande niet anders.

4.6. Verzoekers stellen dat de demonstratie, wanneer deze wordt vergeleken met een gemeenteraadsvergadering of een noodzakelijke samenkomst voor een bedrijf, instelling of organisatie, op een maximum van honderd personen zou uitkomen. Verweerder heeft, onder verwijzing naar de toelichting bij de Noodverordening, erop gewezen dat artikel 2.1, tweede lid, van de Noodverordening ziet op wettelijk verplichte samenkomsten (sub a), maar dat die vergaderingen inmiddels ook in een digitale omgeving kunnen plaatsvinden. De

uitzondering voor samenkomsten die noodzakelijk zijn voor de continuering van de dagelijkse werkzaamheden van instellingen, bedrijven en andere organisaties (sub b) wordt terughoudend geïnterpreteerd. Te denken valt aan de organisatie van staatsexamens. Activiteiten die georganiseerd kunnen worden zonder een fysieke samenkomst, vallen niet onder deze uitzondering. De voorzieningenrechter is van oordeel dat verweerder in redelijkheid heeft kunnen stellen dat een demonstratie niet vergelijkbaar is met de in de Noodverordening onder sub a en sub b genoemde uitzonderingen.

4.7. Verzoekers hebben er voorts op gewezen dat andere demonstraties met meer dan dertig deelnemers in Den Haag tijdens de pandemie wel zijn toegestaan. Deze demonstraties waren, anders dan de onderhavige demonstratie, niet aangemeld. Verweerder heeft gesteld dat, indien die demonstraties wel waren aangemeld, ook daar het uitgangspunt van maximaal dertig deelnemers zou zijn gehanteerd. Bij de betreffende demonstraties moest worden gehandeld naar bevind van zaken en de openbare orde speelde een rol. Die demonstraties zijn beëindigd, omdat de demonstranten zich niet wilden of konden houden aan de maatregelen terzake de grootte van de demonstratie en de onderlinge afstand tussen de verschillende deelnemers. De voorzieningenrechter volgt het standpunt van verweerder dat dus geen sprake is van gelijke situaties, het beroep op het gelijkheidsbeginsel slaagt vooralsnog niet.

4.8. Voor zover verzoekers stellen dat niet valt in te zien waarom het op 19 mei 2020 in het kader van de Corona maatregelen is toegestaan om met maximaal zevenhonderd mensen te winkelen bij IKEA terwijl het niet is toegestaan om met maximaal honderd mensen te demonstreren, heeft verweerder zich op het standpunt gesteld dat ook hier geen sprake is van vergelijkbare gevallen. Het gaat om mensen die individueel of slechts met enkele anderen een winkel bezoeken en niet om samenkomsten van grote groepen tegelijkertijd. Op grond van de Noodverordening geldt voorts dat het mogelijk is om gebieden (waaronder winkels) te sluiten, indien dat nodig is. De voorzieningenrechter volgt dit standpunt van verweerder. Het beroep op het gelijkheidsbeginsel slaagt vooralsnog niet.

4.9. Ten slotte overweegt de voorzieningenrechter dat het recht op betoging door de opgelegde beperking naar haar voorlopig oordeel niet disproportioneel is. Niet gezegd kan worden dat de beperking het recht op betogen illusoir maakt of dat de beperking betrekking heeft op de inhoud van de betoging.

5. De verzoeken om een voorlopige voorziening dienen te worden afgewezen.
6. Voor een proceskostenveroordeling bestaat geen aanleiding.

Beslissing

De voorzieningenrechter wijst de verzoeken om een voorlopige voorziening af.

Deze uitspraak is gedaan op 18 mei 2020 door mr. M.J.L. van der Waals, voorzieningenrechter, in aanwezigheid van A.J. van Rossum, griffier. Als gevolg van de maatregelen rondom het Corona virus is deze uitspraak nu niet uitgesproken op een openbare uitsprakenzitting. Dat zal op een later moment alsnog gebeuren. Deze uitspraak wordt zo snel mogelijk gepubliceerd op www.rechtspraak.nl.

Afschrift verzonden aan partijen op: **18 MEI 2020**

Rechtsmiddel

Tegen deze uitspraak staat geen rechtsmiddel open.

Bijlage 12

Bezwaarschrift tegen het besluit van 12 mei 2020

Zittingsdatum: 2 februari 2021

Pleitnotities

inzake

1. 10.2.E

2. **Actiegroep Code Rood**

hierna te noemen: bezwaarmakers

gemachtigden: 10.2.E

10.2.E

tegen

de voorzitter van de Veiligheidsregio Haaglanden

hierna te noemen: de voorzitter

gemachtigde: 10.2.E

MSc en 10.2.E

Het gaat vandaag om de vraag of de voorzitter een beperking aan de demonstratie d.d. 19 mei 2020 van bezwaarmakers heeft kunnen stellen. Deze beperking hield in dat de aangemelde demonstratie in aantal beperkt diende te blijven tot maximaal dertig personen.

De voorzitter is van oordeel dat hij deze beperking heeft kunnen stellen en dat de gronden van bezwaar niet kunnen slagen. Hij overweegt hiertoe het volgende.

Bezwaarmakers voeren aan dat bij de totstandkoming van de Wom door de regering ten onrechte als voorbeeld is genoemd dat het recht op protest geen beletsel zou moeten vormen om een demonstratie te verbieden als dat nodig is voor de bestrijding van de epidemie. De voorzitter begrijpt niet waar bezwaarmakers deze stelling op baseren. Zowel uit de wetsgeschiedenis (Kamerstukken II 1975/76, 13 872, nr. 3, blz. 39), als de jurisprudentie blijkt duidelijk dat dit wel degelijk grond kan opleveren voor het opleggen van een verbod aan een demonstratie. Dit is ook logisch. De bescherming van de gezondheid is immers een van de doelcriteria van de Wom en uit artikel 5 van de Wom volgt dat deze doelcriteria, onder omstandigheden, aanleiding kunnen geven tot het opleggen van een verbod aan een demonstratie. Overigens is er in onderhavig geval geen sprake van een verbod, maar van een beperking. Dit is relevant, omdat voor een verbod (in tegenstelling tot een beperking) vereist is dat de criteria van de Wom dit verbod 'vorderen'. Dat wil, aldus de memorie van toelichting, zeggen dat het belang in kwestie in de gegeven situatie 'preponderant' moet zijn. Voorts moet de situatie van dien aard zijn, dat niet met een lichtere maatregel, bijvoorbeeld het stellen van voorschriften en beperkingen, kan worden volstaan. Bij een beperking geldt dus een minder zware toets. Dit is voorts relevant, omdat de stellingen van bezwaarmakers die zien op het criterium van bestuurlijke overmacht niet van toepassing zijn op beperkingen.

De voorzitter is van mening dat de beperking in onderhavig geval in redelijkheid kon worden opgelegd. Hij wijst er in dit verband op dat hij bij de bepaling of er in een bepaald geval aanleiding bestaat een beperking op te leggen beoordelingsruimte heeft. Naar analogie van zowel de maatregelen die op dat moment door het kabinet waren getroffen, als de op dat moment geldende noodverordening is de voorzitter tot het oordeel gekomen dat de demonstratie beperkt diende te blijven tot maximaal dertig personen. Er was geen sprake van een wezenlijk verschil met samenkomsten ter uitoefening van het recht op het vrij belijden van godsdienst of levensovertuiging, als bedoeld in artikel 6 van de Grondwet, die op grond van de destijds geldende noodverordening beperkt diende te blijven tot maximaal dertig deelnemers. De voorzitter heeft daarnaast nota bene advies gevraagd aan de GGD-GHOR Haaglanden. Geadviseerd werd, ter voorkoming van verdere verspreiding van COVID-19, op dat moment bij demonstraties uit te gaan van een maximum van dertig personen.

De voorzitter wijst er in dit kader nadrukkelijk op dat de Raad van State op 25 mei 2020 de 'Voorlichting over grondwettelijke aspecten van (voor)genomen crisismaatregelen' heeft uitgebracht (zie: Kamerstukken II 2020/21, 25295, nr. 312), waarin de Raad van State over demonstraties het volgende heeft overwogen:

"Noodverordeningen dienen uit grondrechtelijk oogpunt niet verder te gaan dan nodig is. Mede in dat licht gezien moet ervan worden uitgegaan dat betogingen zijn blijven vallen onder het regime van de Wom. Dat wil niet zeggen dat het verbod op het niet in acht nemen van een veilige afstand van 1,5 meter wanneer men zich met een groep van drie of meer personen in de publieke ruimte bevindt, niet van toepassing is op betogingen. De gangbare methode van de redelijke uitleg (zie hiervoor punt 4a) brengt met zich dat de betogingsvrijheid onder de huidige omstandigheden niet zó ver reikt dat de afstandseisen die voortvloeien uit de modelverordening over de wijze waarop zij kunnen worden uitgeoefend, als beperkingen van dit grondrecht moeten worden opgevat. Voor zover daarvan wel sprake zou zijn kan de burgemeester - en thans, vanwege de toepasselijkheid van artikel 39 WvR, de voorzitters van de veiligheidsregio's - op grond van de Wom voorschriften en beperkingen stellen 'ter bescherming van de gezondheid'. Voorschriften die betrekking hebben op de eis om in de publieke ruimte 1,5 meter afstand van elkaar te houden en op maximering van het aantal deelnemers zijn in dit licht geoorloofd." (mijn onderstreping, 10.2E).

Met de voorzieningenrechter is de voorzitter van mening dat de omstandigheid dat een aantal van maximaal dertig deelnemers arbitrair op bezwaarmakers overkomt niet met zich kan brengen dat deze beperking niet in redelijkheid gesteld had kunnen worden. Het aantal van dertig is in lijn met het maximum dat, ter uitvoering van de instructies van de Rijksoverheid, op grond van de toenmalige noodverordening gold voor samenkomsten van religieuze of levensbeschouwelijke aard (ook een samenkomst die beschermd wordt door de Grondwet). Verder was dit aantal gestoeld op een advies van de GGD GHOR. De voorzitter wijst er verder op dat bij demonstraties ook rekening gehouden moet worden met omstanders en voorbijgangers. Ook zij moeten voldoende ruimte hebben om zich op de locatie te kunnen bewegen. Verder geldt dat ook de politie (en overige hulpdiensten) voldoende veilige werkruimte moeten hebben om op te kunnen treden in het geval van ongeregelde heden of calamiteiten. Dit laatste is temeer van belang bij demonstraties van Code Rood, omdat zij zo nu en dan (demonstratieve) acties uitvoeren die ertoe leiden dat de politie moet optreden, bijvoorbeeld op 31 januari 2020 (N.B. op dezelfde locatie als waar onderhavige demonstratie voor was aangemeld) en op 12 oktober jl. bij het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat in Den Haag.

Op grond van het voorgaande stelt de voorzitter zich op het standpunt dat de aangevoerde gronden niet tot het oordeel kunnen leiden, dat de opgelegde beperking niet in redelijkheid kon worden opgelegd. Verder verwijst de voorzitter hier kortheidshalve naar zijn besluit, zijn verweerschrift in de procedure bij de Voorzieningenrechter en de uitspraak van de Voorzieningenrechter van 18 mei 2020. Ook met de beperking konden bezwaarmakers in alle vrijheid en openheid op de door hen gewenste locatie en gedurende de door hen gewenste tijden hun mening uiten. Tegelijkertijd werden de risico's op verdere verspreiding van COVID-19 hiermee beperkt. De gestelde beperking was derhalve proportioneel en rechtmatig.

Bijlage 13

Code Rood
t.a.v. mevr. 10.2.E
10.2.E @gmail.com

Datum: 16 februari 2021
Onderwerp: Beslissing op bezwaarschrift

Geachte mevrouw 10.2.E

Inleiding

U heeft op 4 mei 2020 kennisgeving gedaan van een demonstratie op 19 mei 2020 van 09:00 tot 13:00 uur bij de hoofdingang van het gebouw van de Shell aan de Carel van Bylandtlaan 16 te Den Haag met 100 personen. Deze demonstratie heeft de - waarnemend - burgemeester van Den Haag op 12 mei 2020 beperkt tot 30 personen. Op 14 mei 2020 is dit besluit door de - waarnemend - burgemeester bekrachtigd als Plaatsvervangend Voorzitter van de Veiligheidsregio Haaglanden. Op 13 mei 2020 heeft u pro forma bezwaar gemaakt en op 14 mei 2020 heeft u de aanvullende gronden van het bezwaar aangevuld. Eveneens heeft u op 14 mei 2020 de rechtbank verzocht een voorlopige voorziening te treffen. Dit verzoek is door de voorzieningenrechter op 18 mei 2020 afgewezen.

Horen

Op 2 februari 2021 is het bezwaarschrift behandeld in een ambtelijke - digitale - hoorzitting. Daarbij waren aanwezig: mevrouw 10.2.E (Code Rood), mevrouw 10.2.E en 10.2.E (gemachtigden Code Rood), mevrouw 10.2.E (gemachtigde mevrouw 10.2.E).

Namens de Veiligheidsregio Haaglanden namen deel de heer. 10.2.E MSc en de heer drs. 10.2.E. Bezwaarmakers en verweerder zijn gehoord door de ambtelijk voorzitter mr. 10.2.E.

Overwegingen

Vanwege de wereldwijde uitbraak van het coronavirus (COVID-19) worden door de overheid maatregelen genomen om verdere verspreiding van het virus tegen te gaan. Ter uitvoering van de opdrachten van de Rijksoverheid heeft mijn voorganger in zijn hoedanigheid als plaatsvervangend voorzitter van de Veiligheidsregio Haaglanden op 11 mei 2020 de "Noodverordening COVID-19 Veiligheidsregio Haaglanden 11 mei 2020" vastgesteld. Omdat ten aanzien van demonstraties in deze noodverordening niets is bepaald, heeft de kennisgeving van deze demonstratie, zoals gebruikelijk, plaatsgevonden op grond van de Wet Openbare Manifestaties (WOM). Op grond van artikel 2 van deze wet kan een beperking worden opgelegd aan een demonstratie ter bescherming van de gezondheid. Naar analogie van zowel de maatregelen die het kabinet heeft getroffen als

bovengenoemde noodverordening is de demonstratie beperkt tot 30 personen. Deze beperking is opgelegd in verband met de volksgezondheid in het algemeen en in het bijzonder de gezondheid van de deelnemers van de demonstratie en de gezondheid van de politiemedewerkers die moeten kunnen optreden in geval van calamiteiten.

Voordat het besluit is genomen, is advies gevraagd aan de GGD GHOR. Deze heeft aangegeven dat - conform de kabinetsmaatregelen die op het moment van de demonstratie moment golden - bij samenkomsten een groep van maximaal 30 personen aangehouden diende te worden met inachtneming van de social distancing en hygiëne richtlijnen.

Kort gezegd zijn dit de belangrijkste redenen geweest om deze demonstratie te beperken.

De Voorzieningenrechter heeft in zijn uitspraak van 18 mei 2020 mijn afwegingen getoetst en het verzoek afgewezen. Sindsdien zijn mij geen feiten en omstandigheden bekend geworden, die mij tot een andere afweging zouden kunnen brengen.

In uw bezwaarschrift voert u aan dat de beperking van het recht tot betoging disproportioneel is, dat het besluit onvoldoende is onderbouwd, dat eerder niet aangekondigde demonstraties met meer dan 30 personen wel waren toegestaan en dat er een verkeerd beeld van Code Rood wordt gegeven betreffende het maken van afspraken.

In het besluit is voldoende onderbouwd waarom het aantal van maximaal dertig deelnemers op voorhand niet onredelijk is. Op grond van het advies van de GGD/GOR en mede bezien in het licht van de maatregelen van de overheid en de ten tijde van het besluit geldende "Noodverordening COVID-19 Veiligheidsregio Haaglanden 11 mei 2020" is voldoende gemotiveerd waarom deze beperking is gesteld. Door dit maximum aan te houden, ligt het risico op besmetting lager dan bij een samenkost van honderd mensen omdat daarmee de social distancing en hygiëne richtlijnen beter gewaarborgd kunnen worden. De Voorzieningenrechter geeft mij in dit standpunt gelijk.

In het bezwaarschrift wordt aangegeven dat Code Rood zich niet herkent in het beeld dat van Code Rood wordt geschetst en dat het een kwestie van interpretatie betreft. Hierover kan worden opgemerkt dat deze omstandigheid niet in het primaire besluit ten grondslag is gelegd aan de beperking. De beperking was gebaseerd op de destijds geldende noodverordening en het advies van de GGD GHOR. Het uitgangspunt om geen demonstraties met meer dan 30 personen toe te staan gold op dat moment voor iedere demonstratie. Slechts in de procedure bij de Voorzieningenrechter is, onder verwijzing naar informatie die door de politie was verstrekt, opgemerkt dat er gelet op eerdere ervaringen met Code Rood geen aanleiding bestond om van voormeld uitgangspunt af te wijken. Ik zie overigens geen reden om aan de juistheid van de politie-informatie te twijfelen. Met de Voorzieningenrechter ben ik verder van mening dat eerdere ervaringen in de afweging betrokken kunnen worden.

De door u genoemde demonstraties waarbij meer dan dertig personen aanwezig waren en die volgens u wel toegestaan waren, waren anders dan deze demonstratie niet aangemeld. Indien dit wel het

geval zou zijn geweest, dan was ten aanzien van deze demonstratie ook het uitgangspunt van maximaal dertig personen gehanteerd. Deze niet-aangemelde demonstraties zijn bovendien beëindigd, omdat de demonstranten zich niet wilden of konden houden aan de maatregelen ten aanzien van de grootte van de demonstratie en de onderlinge afstand tussen de verschillende deelnemers. Het beroep op het gelijkheidsbeginsel kan gelet op het voorgaande niet slagen.

Uw stelling dat bij de beslissing op bezwaar uitgegaan moet worden van de wetenschap van nu en dat dit zou moeten leiden tot het oordeel dat de destijds opgelegde beperking van maximaal 30 demonstranten geen stand kan houden, omdat nadien dit uitgangspunt is losgelaten, volg ik niet. Het bestreden besluit kan niet los gezien worden van de feiten en omstandigheden van dat moment. Ten aanzien van de pandemie geldt bij uitstek dat de relevante feiten en omstandigheden steeds wijzigen en dat daardoor ook het beleid en de maatregelen die door de (Rijks)overheid worden genomen om de pandemie te bestrijden steeds wijzigen. In bezwaar moet dan ook van de situatie die op dat moment gold, worden uitgegaan.

Demonstreren is een grondrecht dat beperkt kan worden in het belang van de volksgezondheid. Dat is precies het belang dat met het bestreden besluit beschermd werd, waarbij het niet alleen gaat om de volksgezondheid in het algemeen maar in het bijzonder ook de gezondheid van de deelnemers van de demonstratie en de gezondheid van de politiemedewerkers die moeten kunnen optreden in geval van calamiteiten. Niet gezegd kan worden dat de beperking het recht op betogen illusoir maakte of dat de beperking betrekking had op de inhoud van de betoging. Ook met deze beperking konden de demonstranten op de door hen gewenste locatie, tijdens de door hen gewenste tijden en met de door hen gewenste hulpmiddelen hun gedachten en gevoelens openbaren. De beperking vormde verder geen beletsel op het houden van een demonstratie door bezwaarmakers in het algemeen. Het recht op betoging van bezwaarmakers werd door de opgelegde beperking van locatie derhalve niet onevenredig beperkt.

Uw bezwaren brengen mij niet tot een andere afweging. Gelet op deze conclusie en op artikel 7:15 lid 2 van de Awb, moet ik uw verzoek om vergoeding van proceskosten afwijzen.

Besluit

Ik verklaar uw bezwaarschrift ongegrond en wijs uw verzoeken om vergoeding van proceskosten af.

Helaas is het niet gelukt om binnen de wettelijke termijn te beslissen op het bezwaar. Daarvoor bieden wij u onze excuses aan.

De Voorzitter van de Veiligheidsregio Haaglanden,

10.2.E

Jan van Zanen

Datum
16 februari 2021

Bent u het niet eens met dit besluit? En bent u belanghebbende? Dan kunt u binnen zes weken een beroepschrift indienen. Op de volgende pagina staat vermeld hoe u dit moet doen.

Datum
16 februari 2021

Stuur het beroepschrift uiterlijk binnen zes weken na de bekendmaking van het besluit naar:

Rechtbank Den Haag, Sector Bestuursrecht
Postbus 20 302
2500 EH DEN HAAG

In het beroepschrift moet het volgende staan:

- naam en adres;
- de datum en handtekening;
- een duidelijke omschrijving van het besluit waartegen u in beroep wilt gaan (stuur een kopie mee of noem ook het kenmerk);
- de reden of argumenten waarom u beroep instelt.

Bij een spoedeisend belang kunt u een verzoek om een voorlopige voorziening indienen bij de rechtbank Den Haag. Op www.denhaag.nl/beroep vindt u meer informatie.

U kunt ook digitaal het beroep- en verzoekschrift indienen bij genoemde rechtbank via <http://loket.rechtspraak.nl/bestuursrecht>. Daarvoor moet u wel beschikken over een elektronische handtekening (DigiD). Kijk op de genoemde site voor de precieze voorwaarden.

Bijlage 14

**Veiligheidsregio
Haaglanden**

Dedemsvaartweg 1
2545 AP Den Haag
Postbus 52155
2505 CD Den Haag

 10.2.E
 www.vrh.nl

Ons kenmerk

Uw kenmerk

 Telefoon
 Email

Code Rood
t.a.v. mevr. 10.2.E
10.2.E@gmail.com

Datum: 17 februari 2021
Onderwerp: Beslissing op ingebrekestelling

Geachte mevrouw 10.2.E

U heeft ons bij brief van 3 november 2020 in gebreke gesteld omdat wij niet tijdig beslist hebben op uw bezwaarschrift tegen het besluit van 12 mei 2020 inzake beperking van een demonstratie op 19 mei 2020.

Op 16 februari 2020 heeft u de beslissing op het bezwaarschrift ontvangen. Echter, het bezwaarschrift is op 13 mei 2020 ingediend en wij hadden tot en met 16 september 2020 de tijd om te beslissen. De beslistermijn is inmiddels dus verstreken en wij zijn u dan ook een dwangsom verschuldigd van 10.2.B Wij zullen dit aan u overmaken.

De Voorzitter van de Veiligheidsregio Haaglanden,

10.2.E

J. van Zanen

Datum
17 februari 2021

Bent u het niet eens met dit besluit? En bent u belanghebbende? Dan kunt u binnen zes weken een beroepschrift indienen. Op de volgende pagina staat vermeld hoe u dit moet doen.

Datum

17 februari 2021

Stuur het beroepschrift uiterlijk binnen zes weken na de bekendmaking van het besluit naar:

Rechtbank Den Haag, Sector Bestuursrecht
Postbus 20 302
2500 EH DEN HAAG

In het beroepschrift moet het volgende staan:

- naam en adres;
- de datum en handtekening;
- een duidelijke omschrijving van het besluit waartegen u in beroep wilt gaan (stuur een kopie mee of noem ook het kenmerk);
- de reden of argumenten waarom u beroep instelt.

Bij een spoedeisend belang kunt u een verzoek om een voorlopige voorziening indienen bij de rechtbank Den Haag. Op www.denhaag.nl/beroep vindt u meer informatie.

U kunt ook digitaal het beroep- en verzoekschrift indienen bij genoemde rechtbank via <http://loket.rechtspraak.nl/bestuursrecht>. Daarvoor moet u wel beschikken over een elektronische handtekening (DigiD). Kijk op de genoemde site voor de precieze voorwaarden.

Bijlage 15

Van Lunen Advocatuur

t.a.v. mevrouw 10.2.E

per e-mail: 10.2.E@vanlunen.nl

Datum: 17 februari 2021

Onderwerp: Beslissing op bezwaarschrift

Geachte mevrouw 10.2.E 10.2.E

Inleiding

Op 4 mei 2020 heeft mevrouw 10.2.E namens Code Rood kennisgeving gedaan van een demonstratie op 19 mei 2020 van 09:00 uur tot 13:00 uur bij de hoofdingang van het gebouw van de Shell aan de Carel van Bylandtlaan 16 te Den Haag met 100 personen. Deze demonstratie heeft de - waarnemend - burgemeester van Den Haag op 12 mei 2020 beperkt tot 30 personen. Op 14 mei 2020 is dit besluit door de - waarnemend - burgemeester bekrachtigd als Plaatsvervangend Voorzitter van de Veiligheidsregio Haaglanden. Op 13 mei 2020 heeft u namens mevrouw 10.2.E pro forma bezwaar gemaakt en op 14 mei 2020 heeft u de aanvullende gronden van het bezwaar aangevuld. Eveneens heeft u op 14 mei 2020 de rechtbank verzocht een voorlopige voorziening te treffen. Dit verzoek is door de voorzieningenrechter op 18 mei 2020 afgewezen.

Horen

Op 2 februari 2021 is het bezwaarschrift behandeld in een ambtelijke - digitale - hoorzitting. Daarbij waren aanwezig: mevrouw 10.2.E (Code Rood), mevrouw 10.2.E en 10.2.E (gemachtigden Code Rood), mevrouw 10.2.E (gemachtigde mevrouw 10.2.E).

Namens de Veiligheidsregio Haaglanden namen deel de heer. 10.2.E MSc en de heer drs. 10.2.E. Bezwaarmakers en verweerder zijn gehoord door de ambtelijk voorzitter mr. 10.2.E.

Overwegingen

Vanwege de wereldwijde uitbraak van het coronavirus (COVID-19) worden door de overheid maatregelen genomen om verdere verspreiding van het virus tegen te gaan. Ter uitvoering van de opdrachten van de Rijksoverheid heeft mijn voorganger in zijn hoedanigheid als plaatsvervangend voorzitter van de Veiligheidsregio Haaglanden op 11 mei 2020 de "Noodverordening COVID-19 Veiligheidsregio Haaglanden 11 mei 2020" vastgesteld. Omdat ten aanzien van demonstraties in deze noodverordening niets is bepaald, heeft de kennisgeving van deze demonstratie, zoals gebruikelijk, plaatsgevonden op grond van de Wet Openbare Manifestaties (WOM). Op grond van artikel 2 van deze wet kan een beperking worden opgelegd aan een demonstratie ter bescherming van de gezondheid. Naar analogie van zowel de maatregelen die het kabinet heeft getroffen als bovengenoemde noodverordening is de demonstratie beperkt tot 30 personen. Deze beperking is

opgelegd in verband met de volksgezondheid in het algemeen en in het bijzonder de gezondheid van de deelnemers van de demonstratie en de gezondheid van de politiemedewerkers die moeten kunnen optreden in geval van calamiteiten.

Voordat het besluit is genomen, is advies gevraagd aan de GGD GHOR. Deze heeft aangegeven dat - conform de kabinetsmaatregelen die op het moment van de demonstratie moment golden - bij samenkomsten een groep van maximaal 30 personen aangehouden diende te worden met inachtneming van de social distancing en hygiëne richtlijnen.

Kort gezegd zijn dit de belangrijkste redenen geweest om deze demonstratie te beperken.

De Voorzieningenrechter heeft in zijn uitspraak van 18 mei 2020 mijn afwegingen getoetst en het verzoek afgewezen. Sindsdien zijn mij geen feiten en omstandigheden bekend geworden, die mij tot een andere afweging zouden kunnen brengen.

In uw bezwaarschrift voert u aan dat de beperking van het recht tot betoging disproportioneel is, dat het besluit onvoldoende is onderbouwd, dat eerder niet aangekondigde demonstraties met meer dan 30 personen wel waren toegestaan en dat er een verkeerd beeld van Code Rood wordt gegeven betreffende het maken van afspraken.

In het besluit is voldoende onderbouwd waarom het aantal van maximaal dertig deelnemers op voorhand niet onredelijk is. Op grond van het advies van de GGD/GOR en mede bezien in het licht van de maatregelen van de overheid en de ten tijde van het besluit geldende "Noodverordening COVID-19 Veiligheidsregio Haaglanden 11 mei 2020" is voldoende gemotiveerd waarom deze beperking is gesteld. Door dit maximum aan te houden, ligt het risico op besmetting lager dan bij een samenkost van honderd mensen omdat daarmee de social distancing en hygiëne richtlijnen beter gewaarborgd kunnen worden. De Voorzieningenrechter geeft mij in dit standpunt gelijk.

In het bezwaarschrift wordt aangegeven dat Code Rood zich niet herkent in het beeld dat van Code Rood wordt geschetst en dat het een kwestie van interpretatie betreft. Hierover kan worden opgemerkt dat deze omstandigheid niet in het primaire besluit ten grondslag is gelegd aan de beperking. De beperking was gebaseerd op de destijds geldende noodverordening en het advies van de GGD GHOR. Het uitgangspunt om geen demonstraties met meer dan 30 personen toe te staan gold op dat moment voor iedere demonstratie. Slechts in de procedure bij de Voorzieningenrechter is, onder verwijzing naar informatie die door de politie was verstrekt, opgemerkt dat er gelet op eerdere ervaringen met Code Rood geen aanleiding bestond om van voormeld uitgangspunt af te wijken. Ik zie overigens geen reden om aan de juistheid van de politie-informatie te twijfelen. Met de Voorzieningenrechter ben ik verder van mening dat eerdere ervaringen in de afweging betrokken kunnen worden.

De door u genoemde demonstraties waarbij meer dan dertig personen aanwezig waren en die volgens u wel toegestaan waren, waren anders dan deze demonstratie niet aangemeld. Indien dit wel het geval zou zijn geweest, dan was ten aanzien van deze demonstratie ook het uitgangspunt van maximaal dertig personen gehanteerd. Deze niet-aangemelde demonstraties zijn bovendien beëindigd, omdat de demonstranten zich niet wilden of konden houden aan de maatregelen ten aanzien van de grootte van de demonstratie en de onderlinge afstand tussen de verschillende deelnemers. Het beroep op het gelijkheidsbeginsel kan gelet op het voorgaande niet slagen.

Uw stelling dat bij de beslissing op bezwaar uitgegaan moet worden van de wetenschap van nu en dat dit zou moeten leiden tot het oordeel dat de destijds opgelegde beperking van maximaal 30 demonstranten geen stand kan houden, omdat nadien dit uitgangspunt is losgelaten, volg ik niet. Het bestreden besluit kan niet los gezien worden van de feiten en omstandigheden van dat moment. Ten aanzien van de pandemie geldt bij uitstek dat de relevante feiten en omstandigheden steeds wijzigen en dat daardoor ook het beleid en de maatregelen die door de (Rijks)overheid worden genomen om de pandemie te bestrijden, steeds wijzigen. In bezwaar moet dan ook van de situatie die op dat moment gold, worden uitgegaan.

Ook uw stelling dat het opleggen van de beperking aan de demonstratie van Code Rood, dat maximaal 30 personen aan de demonstratie konden deelnemen, feitelijk voor uw cliënte, mevrouw 10.2.E een verbod inhoudt, volg ik niet. De beperking geldt in algemene zin en niet specifiek voor uw cliënte. De beperking stond er op zich dus niet aan in de weg dat zij aan de demonstratie zou deelnemen.

Demonstreren is een grondrecht dat beperkt kan worden in het belang van de volksgezondheid. Dat is precies het belang dat met het bestreden besluit beschermd werd, waarbij het niet alleen gaat om de volksgezondheid in het algemeen maar in het bijzonder ook de gezondheid van de deelnemers van de demonstratie en de gezondheid van de politiemedewerkers die moeten kunnen optreden in geval van calamiteiten. Niet gezegd kan worden dat de beperking het recht op betogen illusoir maakte of dat de beperking betrekking had op de inhoud van de betoging. Ook met deze beperking konden de demonstranten op de door hen gewenste locatie, tijdens de door hen gewenste tijden en met de door hen gewenste hulpmiddelen hun gedachten en gevoelens openbaren. De beperking vormde verder geen beletsel op het houden van een demonstraties door bezwaarmakers in het algemeen. Het recht op betoging van bezwaarmakers werd door de opgelegde beperking van locatie derhalve niet onevenredig beperkt.

De bezwaren brengen mij niet tot een andere afweging. Gelet op deze conclusie en op artikel 7:15 lid 2 van de Awb, moet ik het verzoek om vergoeding van proceskosten afwijzen.

Besluit

Ik verklaar het bezwaarschrift ongegrond en wijs de verzoeken om vergoeding van proceskosten af.

U heeft ons bij brief van 31 oktober 2020 in gebreke gesteld. Het besluit is genomen op 12 mei 2020 en het bezwaarschrift is op 13 mei 2020 ingediend. Wij hadden derhalve tot en met 16 september 2020 de tijd om te beslissen. De beslistermijn is inmiddels verstreken. Wij zijn u dan ook een dwangsom verschuldigd van 10.10.2.E en zullen dit aan u overmaken.

De Voorzitter van de Veiligheidsregio Haaglanden,

10.2.E

J. van Zanen

Datum
17 februari 2021

Bent u het niet eens met dit besluit? En bent u belanghebbende? Dan kunt u binnen zes weken een beroepschrift indienen. Op de volgende pagina staat vermeld hoe u dit moet doen.

Datum
17 februari 2021

Stuur het beroepschrift uiterlijk binnen zes weken na de bekendmaking van het besluit naar:

Rechtbank Den Haag, Sector Bestuursrecht
Postbus 20 302
2500 EH DEN HAAG

In het beroepschrift moet het volgende staan:

naam en adres;

de datum en handtekening;

een duidelijke omschrijving van het besluit waartegen u in beroep wilt gaan (stuur een kopie mee of noem ook het kenmerk);

de reden of argumenten waarom u beroep instelt.

Bij een spoedeisend belang kunt u een verzoek om een voorlopige voorziening indienen bij de rechtbank Den Haag. Op www.denhaag.nl/beroep vindt u meer informatie.

U kunt ook digitaal het beroep- en verzoekschrift indienen bij genoemde rechtbank via <http://loket.rechtspraak.nl/bestuursrecht>. Daarvoor moet u wel beschikken over een elektronische handtekening (DigiD). Kijk op de genoemde site voor de precieze voorwaarden.